

Nominace Akademie SFFH za rok 2008

Science fiction

Asher, Neal: Mosazňák (Polaris)
Bear, Greg: Marfánská cesta (Triton)
Chabon, Michael: Židovský policejní klub (Odeon)
McCarthy, Cormac: Cesta (Argo)
Stephenson, Neal: Rtuť (Talpress)

Fantasy a horor

Duncan, Hal: Pergament (Laser-books)
Gaiman, Neil: Kniha hřbitova (Polaris)
Kay, Guy Gavriel: Lvi z Al-Rassanu (Talpress)
Pratchett, Terry: Nadělat prachy (Talpress)
Sapkowski, Andrzej: Lux Perpetua (Leonardo)

Česká a slovenská kniha

Červenák, Juraj: Bílá věž (Wales)
Medek, Leonard: Libyjská suita (Straky na vrbě)
Neomillnerová, Petra: Psí zima (Fantom Print)
Renčín, Pavel: Zlatý kříž (Argo)
Žamboch, Miroslav: Koniáš - Vlk samotář (Triton)
Z nominace byla na žádost autora vyjmuta kniha:
Červenák, Juraj: Bivoj běsobilce (Brokilon)

Teoretický text

Herec, Ondřej: Z teorie modernej fantastiky (Literárne informačné centrum)

Kadlečková, Vilma: Argenit v domě (F & SF 3)
Novotný, František: Stanislav Lem (F & SF 1+2)

Povídková sbírka

Kuttner, Henry: Past v čase (Epocha)
Linková, Kelly: Magie pro začátečníky (Argo)
Sterling, Bruce: Vidím to jinak (Laser-books)
Šlechta, Vladimír: Válečná lest (Brokilon)
Žamboch, Miroslav: Koniáš - Muž na stezce (Triton)

Antologie

Dozois, Gardner & Strahan, Jonathan (eds.): New Space Opera (Laser-books)
Dozois, Gardner (ed.): Vzdálené obzory (Laser-books)
Ríša, Vlado (ed.): Časovír (Mladá fronta)
VanderMeer, Ann & VanderMeer, Jeff (eds.): New Weird (Laser-books)
Vorlová, Jiřina (ed.): Mlok 2008 (Cena Karla Čapka, Nová vlna)

Časopis a médium

Ikarie
Interkom
Magazin Fantasy & Science Fiction
Pevnost
Sarden

Dokončení na straně 18

OBSAH

Nominace Akademie SFFH za rok 2008	1	Ztracený svět v Podzemí	13	Ještě k Proč je Mark Stone ...	26
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Stephanie Meyerová Stmívání	14	Dementi	26
Hvězdný bulvár	3	Večírek s Werberem	14	Časem s vědou - únorový pel-mel	27
SFF Ring - síť webů o sci-fi	6	Ubik	15	Časem s vědou - matfyzácký březen	28
Jak se Jirka Pavlovský dostal do fandomu	7	Druhý krok ke SF (lehce životopisný)	16	Před móóóc lety	29
Cena Fantázie 2009	7	Tak trochu jiná teorie	19	DOGMA	30
Nový boj rytíře Pratchetta	9	A ještě i Interkomu jubilujícímu	19	Na půdě aneb Kdo má dneska narozeniny?	31
Legenda slávy zbařená	10	Pod kočičími hlavami	20	Istrozin 23 je konečně na světě	32
Ještě i Interkomu jubilujícímu	10	Civilizační šok: Vyprávění pojaté jako příručka pro potenciální emigranty	22	Fantázia volí prezidenta hlavy galaxie	32
Gene Brewer: Svět podle prota	11	Jak jsem přišel k SF?	24	2009	32
Středověk noci temnější	12	Nomádi a Rusové	25	Plachty v ohni	32

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Jubilejní číslo je stále tady a ještě chvíli bude, přinejmenším dokud nám nevyčerpáme příspěvky napsané k této příležitosti, a já doufám, že to nebude nijak brzy. Něco slíbil i Franta Mašek z bájného KZG.

Porada

Je za námi a já ostuda nezvládl vydat IK s instrukcemi jak a proč na ni jet, asi i proto se nás sešlo celkem málo. Podzimní poradu plánujeme s kulturním programem a návštěvou místních pozoruhodností, kdo nepřijede nebo odjede brzy, prohloupí.

FANDOM.CZ

Záslouhou Pavla Mikuláštika se rozhýbaly stránky ČS Fandomu, koukněte na www.fandom.cz

Parcon

podívejte se na stranu 8, kam vám Lucas zaslal informace. Já jsem se již přihlásil, ale prvním předplatitelem byl jako obvykle Petr Konupčík.

Předplatné IK

V úvodníku minulého jubilejního čísla Interkomu jsme slíbili uvést za Vaším jménem indikaci plnění předplatitelských povinností.

Bohužel jsem zapomněl příznak vygenerovat, a tak jste mohli nabýt dojmu, že máte předplatné uhrazené.

Údaje pro banku jsou rovněž v již zmiňovaném úvodníku, ale pro Vaše pohodlí je uvedu ještě jednou. (Konto u ČS: 1938356379/0800, 250 Kč, respektive 11 Eur)

Takže máte-li za jménem (*), podle databáze nemáte ještě zaplacené předplatné.

Ozvěte se mi, co s tím provedeme (platí hlavně pro odběratele na Slovensku).

A rovněž mě upozorněte, pokud jste již zaplatili.

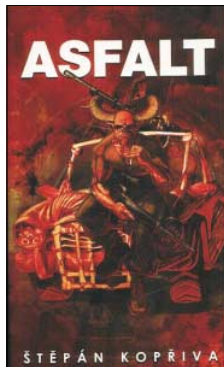
Zdeněk Rampas

Dopisy čtenářů

Vážená redakce, se zpožděním, za které se omlouvám, posílám do Vašeho archivu Královopolské listy s kratičkým článkem o Fénixconu. Paní Ševčíkovou i mě potěšilo, že jste se o nás zmínil v Interkomu, a také o Jindrovi Směkalovi, jehož článek Potíže začínajícího překladatele jste uveřejnili (jak to letí). Vážně nás potěšilo, že na nás, staré Brňáky, nezapomínáte. Srdečně zdravím,

Jana Novotná

Pár newinek a ASFALT

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 3/2009 (251)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6, 161 00 Praha 6, ČR

tel. + fax:

v prac. době +420 224 239 645

tel., fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://interkom.vecnost.cz>

<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Grafická redaktorka:

Kristýna Benediktová

Redakční kruh:

Richard Klíčnický (in absentio)

S korekturami pomohla Michaela

Autoři tohoto čísla:

Ivan Adamovič, Pavel Březina, Jana Dvořáčková, Marek Eiba, Miloš Ferko, Martin Gilar, Filip Gotfrid, Pavel Hrubý, František Houdek, Jarek Kopeček, Jan Křeček, Jan Olšanský, Pagi, Jiří Pavlovský, Richard Podaný, Zdeněk Rampas, Filip Štěpánek, Vašek Vágenknecht, Hana Veselá, Pavel Weigel

Sponzoři tohoto čísla

Ing. Jiří Doležal, CSC.

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla

byla dne 11. 4. 2009

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto na S*S*S*R

Tuhle zase zvítězilo moje horší já a šel jsem spát až okolo třetí, opatrně se kradu do ložnice a co vidím, žena si čte nějakou *military space operu*. Napřímím se a ruče jí vyčtu pozdní spaní a jeho předvidatelné následky zítra, vlastně dnes. Pokusila se o chabou obranu, že já přece také..., ale to jsem snadno odbyl slovy: „To jsi nikdy neslyšela o dvojí morálce?“

A vůbec nejtěžší je zmanipulovat lidi okolo sebe, aby tě milovali proto, jaký jsi.

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ jinde

● **16. února** je Filip v RUR už zase pochůzný, ale jinak je tam dost prázdná, opět jako by nic nového nevyšlo, tak jsem jen informoval o blížícím se SSSR a KJV a s Jiřinou, která také skoro nic z balíku CKČ neudala, jsme vypadli ještě před vyháněním.

● **17. února** na Sardenu je článek o křtu JFK i s filmem ČT; Pavel Kosatík si pochvaloval délku reportáže v TV, 3 minuty 50 s, horší je to s obsahem, kdo si doteď myslel, že scifisté jsou banda zbrojních maniaků, jejichž představitost se vyčerpává snem o tom, že jejich špuntovka zničí dům na kilometr, tak si to jen potvrdil.

● **18. února** rozesílám připomenutí SSSR, tiskárna dodala formuláře Akademie SFFH a do tisku jde konečně i jubilejní IK 250.

● **19. února** u Kruhu rozdávám formuláře Akademie, abych ušetřil naše sponzory, ale moc jich tam nebylo.

Lulu poslala vzkaz o Slovenské poradě SFK Vartacon 2009.

● **23. února** udolán rýmou brzy opouštím RUR, a tak jsem se minul s Lukášem Novosadem z Plavu, který tam cosi nesl JvJr. Nicméně jsem se alespoň znovuseznámil s Janem Kotoučem, vítězem CKČ v kategorii román, který se přišel podívat.

● **24. února** dopoledne prodávám corelskou show na Palmovce, pak na chvíli do rachoty a odtud na KJV, kde Richard Šusta popisuje své cestovatelské zážitky a kulturní šoky z Koreje, samozřejmě jižní. Já vedle toho hlavně vybíral za IK a již vyplněné formuláře Akademie SF.

Přednáška zajímavá, hlavně pro jiné společenské konvence v Koreji panující a pro zvláštní vztah k moderní architektuře, viz fotografie.

● **25. února** se po čase setkávají u Kruhu střeďečníci: Jita a spol., ale jen na chvíli, Michal M. odjíždí zase do CERNu, zasta-

vil se, jen co by IK zaplatil, a Jarek Kopeček se ještě nevrátil z Vietnamu. Pavel Brodský nám vysvětlil, proč největší urychlovač na světě nestojí v USA, ale je v Evropě. Může za to vítězství postmodernistické filosofie a rétoriky v Kongresu, kde zvítězila argumentace/úvaha, proč by malá sekta částicových fyziků měla dostat na svůj kruhový chrám větší příspěvek než mnoho o mnoho větších náboženství. (Šťěstí, že v době projektu Manhattan ještě panoval zdravý rozum...)

● **26. února** odpoledne pořádají Francouzský institut, Knižní klub a Divadlo Kalich v hotelu Ramada tiskovku s Bernardem Werberem, hned nad Neo-Luxorem, asi aby to mistr neměl daleko na podpisovku od čtyř hodin. Moc se mi tam nechtělo, nebyl jsem ještě zcela fit, ale když se pro mě v jednu zastavil Richard Podaný, kdysi v dřevních dobách překladatel prvního dílu Mravenci trilogie, přemohl jsem lenost a nakonec nelitoval.

Bernard Werber udělal velmi dobrý dojem, přes mladistvé vzeření byl velmi duchaplný a vůbec se vymykal obecným představám. (Zřejmě jediný Francouz, který nikdy nestávkoval a který by se o sebe uměl postarat i jinde ve světě :-)

Pro ty, kdo jej neznají, si vypomůžu PR textem:

Francouzský spisovatel BERNARD WERBER (* 1961) patří k autorům, jejichž díla se vzpírají zavedeným žánrovým škalkům. Zábavnou a čtenářsky přístupnou formou využívá ve

Havarovaný létající talíř uprostřed Soulu (socha)

svých knihách poznatky z kulturní historie a entomologie, fyziky a antropologie, šamanismu a astronomie či medicíny a religionistiky. V osmdesátých letech začal psát svůj fenomenální román Mravenci (Knižní klub 2005), označovaný jako realistická sci-fi; k příběhu nakonec připojil dvě pokračování – Den mravenců (Knižní klub 2006) a Revoluci mravenců (Knižní klub 2007), a navrch přidal naučné dílo –

Tajnou knihu mravenců. Knihy Bernarda Werbera byly přeloženy do více než třiceti jazyků a staly se světovými bestsellery. Titulu Mravenci se v České republice prodalo přes deset tisíc výtisků.

Knižní klub vydává v květnu Werberův vědeckofantastický román Tanatonauti (Les Thanatonautes), moderní epopie pronikající k tajemství smrti.

Pozorní čtenáři IK si všimnou, že o Thanatonautech jsme psali již před mnoha roky a SF nakladatelé tak dostali šanci na náskok, že ji nevyužili je jen jejich hloupost.

Bernard Werber ale přijel do Prahy hlavně kvůli představení v divadle Kalich a hovořil o svých Vyvolených tak poutavě, že asi dám při nejbližší příležitosti vydělat divadlu Kalich.

RIP byl s řečným autorem velmi spokojený, hlavně že se BW postaral sám o veškerou konverzaci a Richard poprvé

otevřel ústa až při občerstvení (a i do toho jsem jej musel nutit, nakonec ale neodolal lívanečkům s horkou malinovou roz/za/vařeninou).

Pak jsme s Richardem oblehli Denisu Novotnou, která za EuroMedia Group pořád moderovala, a její šéfovou Helenu Čudovou a nastínilí jsme jim plán pozvat na příští Akademii jejich autorku Isobelle Carmodyovou, Australanku žijící v Praze, dá má m to připadlo jako dobrý nápad a slíbily nápomocnost.

Ze známých osobností jsme s Richjardem potkali ještě impozantního Jindřicha Jůzla, za Pevnost dorazil Pagi a mezi novináři jsem poznal člena Akademie SF Fr. Cingera.

Od pěti u Kruhu vybírám předplatné, Egon, VR, Kejval, Robert Rameš, který vyprávěl své studentské zážitky (dělá práva, učí ho např. Pithart a další v politice namočení).

RIP mi ukázal přenáramného Ferdu Mravence, kterého BW koupil, s tím, že mu jej předá na společné večeři, u které nám slíbil poreferovat (viz strana 14 :-)

● **27. února** ráno jedu do práce s Jelenou, ona nejspíše zaspala a já se probral neobvykle brzy.

Večer Divadlo Kalich uvádí v pátek 27. února 2009 premiéru inscenace Bernarda Werbera Vyvolení v režii Julka Neumanna, hrají Lenka Vlasáková a Michal Dlouhý.

● **28. února** dělám rejstřík pro knihu o seismologovi Richterovi, jak je podle něj ta stupnice. Kniha se tuším bude jmenovat Richterova škála.

A Jaroslav Olša, jr. nám poslal link na články o výstavě v Soulu věnované Karlu Čapkovi a Jaroslavu Seifertovi.

www.koreatimes.co.kr/www/news/special/2009/02/176_40021.html

● **2. března** jsme se v RUR nějak zakecali, ani jsem se nenadál a bylo půl osm pryč. Co jsme to tam jenom... Vyšla nová Ikarie a Pevnost, to zabere chvíli, pak jsme s Tiri vymýšleli svatební dat pro Janu Šturmovou, já koukal na další knihu o tajných dějinách Sovětského Svazu a Velké Vlastenecké zvláště...

● **3. března** první letošní SSSR ukázalo hlavně, že tato setkávání dinosaurů spolu a dinosaurů s novou sf generací jsou živá záležitost. Stačilo aby na podzim Jolaniny zdravotní problémy, a příznejme si to i lenost a únava, způsobily, že jsme se nějak neodhodlali SSSR svolat, a to bylo najednou dotazů, zda se neztratilo pozvání a kdy už se zase sejdeme. Nejspíše i proto jsme po delším čase opět zaplnili všechna rezervovaná místa, jen z Nyxu nás bylo osm, to jest skoro čtvrtina účastníků. A to ještě Sanča nemohla...

Celkově bylo SSSR trochu hektické, zjevně je třeba se scházet alespoň 2x ročně jako za Zlatých časů. Takhle po roce bylo těch novinek a setkání docela hodně.

Na mě bylo trochu hlučno, a to se Darth Ziru podařilo posadit na konec stolu, kam museli chodit za trest opozdílci :-). Nicméně vybral jsem spoustu předplatného, rozdal formuláře Aka-

demie SF, dostal dobrou večeři, po čase zase potkal a poznal **ECLECTIKU** (Andrea Peprlová, překládá např. pro MF&SF) a Jolanu, i když měly jiné vlasy, takže to vlastně byl docela úspěšný večer. Vedle obvyklých dinosaurů se ukázali i zcestovalí středěncí, Michal M. na druhý den odjížděl do CERN a Jarek Kopeček se právě vrátil z Vietnamu. Chvilku jsem si nedal pozor a odchytil mě Harv se žádostí o přednášku na na SConu, ach jo. Že já zas něco řeknu...

Nakonec to našel i Vlád'a Mátl z KZG, zapomněl jsem se ho zeptat, zda má spojení na Frantu Maška, pozvánka pro něj se mi vrátila od nějakého démona.

Sněžný Cthulhu u nás na dvoře

Když jsme se potáčeli domů, potkali jsme Tomáše Němce, jak se vrací z práce, za tolik obětí snad ta Pevnost ani nemůže stát...

● **4. března** jsem se v metru srazil s Irisou (Mišou Wilhelmovou) a domlouvali se na Eroticonu, takže nejspíš i letos zase bude :-), pak se u mě pro pár autoráků zastavil Vlasta Toman, stáhnul jsem si BBT a další den je pryč.

● **5. března** mi zavolala režisérka pořadu České milování (TV Barandov), že chtějí točit něco jako Láska s vysokým IQ, nějak jsem si na nikoho nedokázal vzpomenout (Marka 14 už v seznamu měli) a dohodli jsme se, že mi zavolají, až budou točit Lásku s ufounem, předem jsem jí napráskal spoustu kontaktů, takže se nevidte, kdyby se vám ozvala.

● **6. března** s Michaelou (po návštěvě zajímavé výstavy o pražské dopravě v Sále architektů – Staroměstská radnice) plíme do **Knihkupectví a kavárny Řehoře Samsy**

na autorské čtení Michala Hvoreckého. Původně jsem mu chtěl jen poděkovat za pěkná slova o Štefanu Huslicovi, ale pak mě jeho fejjetony tak vzaly, že jsem přes předsevzetí nekoupovat si jeho nové knihy dokud si nepřečtu ty staré, investoval do Pastýřského listu a audioknihy Eskorta.

● **9. března** po RUR, kam jsem doběhl se zpožděním, a Filip mi sotva stihl vyčinit za psí kusy, které dělá Triton s edicí PS, kváčím k Honzovi Hýskovi, rovněž fanoušku seriálu Lexx. Honza Vaněk jr. mi pro něho předal vzkaz z redakce Plavu, která chystá číslo o brakové literatuře...

11. března jsem se dověděl o úžasně variaci na South Park www.ahmedandsalim.com. Izraelský Southpark prý vytáčí muslimy a podle některých přilévá oleje do ohně. Já doufám, že jednou jeho tvůrčí dostanou Nobelovu cenu míru, protože co sousedé Izraele potřebují nejvíce, je podívat se na sebe jinýma očima a uvědomit si, jak se jeví civilizovaným lidem.

Návštěvu Chlupáčova muzeu na Albertově jsem nějak nestihl, ale pak jsem se dověděl, že jde o odlitek kostry, který jsem chodil loni obdivovat do auly Národního muzea.

● **12. března** u Kruhu vybírám od posledních opozdílčů formuláře Akademie SF. Mildovi Fibigerovi uprostřed jeho zápasu s ko-

lonkami zazvonil telefon, a aby lépe slyšel, vyšel cca na půl hodiny na dvůr. Mezitím dorazili další zpozdilci, takže má sklizeň byla mnohem úspěšnější, než jsem čekal.

● **13. března** zase jeden pátek 13. a já nejsem v Plzni, no snad do třetice někdy na konci roku.

● **16. března** se v RUR objevila Jana Šturmová, trochu tím zdržela naše diskrétní vybírání svatebního daru :-). Konečně se mi podařilo přilákat k návštěvě našeho pondělního knihkupectví dinosaura Honzu Hlavičku, který se nedávno přestěhoval na Vinohrady.

● **17. března** zemřela Mišina maminka Vlasta, třebaže jí SF a fandom mnoho neříkaly, bez její podpory bychom s Michaelou nikdy nemohli našim zájmům věnovat tolik času.

● **19. března** jsem zašel na vernisáž komiksově výstavy pořádané v kuriózním (bohatě oranžovém) prostředí Informačního centra Sociální demokracie Prahy 8 na Palmovce. Popovídal jsem si s Vlastou Tomanem s Hibi Matějčkem a došlo i na sociálně-demokratické chlebičky, které jak se ukázalo byly hlavním bodem programu :-)

● **21. března** už na SSSR Jolana upekla několikrát potom odloženou předpádovou návštěvu u Šestajovického barda, konečně na ni došlo, ale protože jsem měl věc za domluvenou a zařízení, sešlo se nás právě jedno nepříliš velké auto.

Tři štěňátka italských chrtíků, o které se hostitel musel, vedle nás, starat, zabrala tolik času, že ani nezbyl čas aby chom mu pomohli sečíst první kolo Akademie SF.

● **23. března** vyhledáváme na webu nominace Akademie SF, večer v RUR opět , Jana svatební dar. Pavel Komárek, ač nemocen dorazil zaplatit IK, já se mu odměnil vychvalováním Laskavých bohů a Big Bang Theory. Filip hřímá proti Internetu a lituje, že jej již ani Čiňani nemají pod kontrolou...

● **24. března** se schází KJV, přednášku drží Dana Krejčová, a docela zajímavě mluví o cestě egyptskou pouští, bohužel jsem musel brzy odejít, zítra jdeme na pohřeb.

● **26. března** u Kruhu mi Pavel Březina předal CDčko s pokračováním své rubriky, už bych měl ten březnový IK dokončit.

SCON (povytce literární linie)

● **28. března** jdeme odpoledne s Michaelou na SCon. Nějak jsme ne vzali v úvahu nějaké nablblé běhání po městě, kvůli kterému páni radní dezintegrovali pražskou dopravu, a tak jsme na Františku Vrbenskou dorazili o čtvrt hodiny pozdě. Ale stačili jsme se pokochat supervýzdobou SConu. „Naštěstí“ Františka byla postižena podobně jako my, a tak organizátoři (Lenka a Harv) prohodili její vystoupení s Františkem Novotným, který měl původně navazovat na mou přednášku.

FN se odpíchl od několika článků v Interkomu a pokusil se interpretovat rozpor mezi dinos a neo(fano)s generačně jako problémy v komunikaci mezi převážně čtenáři (slovaři) a generací vyrostlou na vizuálním vnímání světa.

Já pak přečetl svou přednášku o počátcích české SF v padesátých až sedmdesátých letech dvacátého století, nechal jsem kolovat pár Mladých světů a pokusil jsem se vysvětlit, jak se proměnilo vnímání a přístup k textu za oněch třicet let: dnes když v Pevnosti vyjde reportáž o Parconu, tak vím, že Tom Ně-

mec někoho záukoloval a termínem a honorářem donutil článku napsat. (Jsem asi špatný člověk, ale přiznám se, že dnes již reportáž z conu přečtu jen zřídka.) Lipčíkův článek MS vznikl jen z potřeby autora něco sdělit a propagovat a jeho otištění bylo třeba vybojovat. (Možná proto jsem si jej v tramvaji znovu po dvaceti letech přečetl.)

Takřka bez přestávky následovala FV s kupičkou krásných knih, na které se dnes již zapomíná. Jednou z nich byl i Cirkus Humberto a Františka připomněla nepříznivou kritiku Václava Černého. Možná ale fakt, že se tím vůbec zabýval, znamenal, že šlo o dílo hodné pozornosti, a kritik měl dojem, že by mohlo být ještě lepší.

Pak přečetla kousek z Prstene Borgiů od Vladimíra Neffa, a já si uvědomil, že poznat skutečného spisovatele vlastně není zase až tak těžké...

Michaela mě ještě přesvědčila k účasti na Galavečeru, zpočátku mi program založený na interních vtípcích z komunity ST, SW a SG (a jejich hvězd) přišel nudný, pak jsem dokonce začal přemýšlet, zda nemám přehodnotit svůj vztah k humoru Martina Koutného, ale pak mi došla podobnost toho všeho s lidovými travestii provozovanými hluboce věřícím lidem; aby jim ze vší té víry a zbožnosti nehrábo, pořádal občas se svolením církevních otců Svátky bláznovství, kde ze sebe žertovnou formou dostali vše, co by mohlo být označeno za rouhání.

No i tak jsme po čtvrtroce udělali místo někomu z houfu, na který se již nedoslaly židle, a vydali se domů, daňové příznání ČS fandomu se samo nenapíše.

● **30. března** v RUR probíráme Scon.

● **2. dubna** se u Kruhu domlouváme s Pagim o cestě na Poradu, měl by s námi jet i Pavel Březina, který založil rodinný SF klub, ale něco na něj lezlo.

● **3. dubna** opět s Pagim, Jiřinou a Cellindrou (ozvala se na poslední chvíli) vyrážíme na Poradu. Doufám, že brzy dostanu zápis, tak jen o věcech, které v něm asi nebudou.

Účast byla letos poslabší, Honza Škorpík byl mimo ČR, Hanka Pěchulová také nedorazila, že by ještě nebyla fit po operaci?, Viktor Dražný chytil nějakou dětskou nemoc, a protože se nehlasovalo o Parconu, nekonala se ani invaze klubů, o nichž víme jen to, že pořádají nějakou linii na FF. Zato Pavel Mikuláščík přijel s celou rodinou a v sobotu po poradě zde dokonce oslavil jeho syn David své osmnáctiny. Dále se po delší době objevila Dáša Mehešová a tak potom, co Šimon už nemůže na Porady pravidelně dojíždět, měly zde slovenské SF kluby svého pozorovatele. Nevím už, jestli jsem Lenku Turečkovou stihl požádat o článek Jak k SF přišla, pokud ne, tak to činím touto cestou :-)

Dáreček tradičně dovezl hlasovací zařízení (letos nafukovací balónky), takže jsme nepoužili Netopejrový pohlednice, alespoň se neohmataly.

V sobotu většina mládeže hned po Poradě odjíždí a zbytek se k tomu chystá, když navíc selhala komunikace s Mirkem Dvořákem a já se nedověděl, že je na cestě do Březové, využil jsem šance popovídat si několik hodin s Vaškem Fořtíkem a vydal se s ním do Prahy obležená Obamovou ochrankou.

Zdeněk Rampas

SFF Ring - síť webů o sci-fi, fantasy a hororu

Už je to více než rok, co prostorem prolétly dvě myšlenky o možnosti vytvořit síť vzájemně spolupracujících webů věnujících se fantastice. První z nich zasáhla jistěho #S3@#*\$)+! a jeho kolegu v jedné nedůležitě galaxii a druhá skončila na naší domovské planetě (konkrétně tedy na Zemi, pokud se někdo ze čtenářů řadí mezi živočišné druhy vzniklé mimo Sluneční soustavu) na Hané.

Jelikož se ta idea chovala velmi agresivně, převzala řízení myslí hned dvou scifisticky vyšinutých jedinců a ti se již rok snaží šířit jejich pomatení dál. Díky tomu vám dnes můžeme (a samozřejmě chceme) představit projekt SFF Ringu - síť spolupracujících webů o sci-fi, fantasy a hororu (www.sff.cz) s celkem 24 členskými weby, šesti weby aktuálně připravovanými a několika spolupracujícími.

Seznam aktuálně fungujících webů a odkazy na ně naleznete na hlavní stránce projektu www.sff.cz, kde také funguje výpis nových článků z větších webů Ringu a z některých dalších důležitých webů.

Momentálně většinu členů tvoří weby o seriálech (Stargate, Sanctuary, Farscape, Firefly, Supernatural, Jericho, Fringe, ...), ale samozřejmě máme zájem i o weby literární, filmové, herní apod. Seriálovou převahu zdůrazňují i tři titulkové týmy fungující v rámci SFF Ringu (k seriálům Eureka, Fringe a Sanctuary).

Již zmíněným webům ale v počtu statečně sekundují stránky tří programových linií Festivalu fantazie (Soundtracon, Vampcon a Mysterycon) a neseriálové weby - Děti noci (útočiště pro upíry a vlkodlaky) a Odkaz Dračích jezdců.

Jak se SFF Ring rozvíjel, vzniklo i několik dalších webů, které mu v tom mají pomoci a fanům poskytují důležité a zajímavé informace:

Qfan.cz - zpravodajský magazín o sci-fi, fantasy a hororu přinášející aktuální články z celého spektra fantastiky a shrnující to, co se objeví na webech SFF Ringu.

Fandomář - pravidelně aktualizovaný kalendář fandomových akcí (české, slovenské i zahraniční cony, soutěže, velké LARPy apod.), který si v případě zájmu můžete vložit přímo na své stránky (buď přímo samotný kalendář nebo lépe graficky upravitelný výpis z něj - více informací na fandomar@qfan.cz). (Formulář pro přidávání akcí je přístupný na webu.)

<http://fandomar.qfan.cz>

Fancyklopedie - otevřená encyklopedie fantastiky. Tento projekt je stále ještě v začátcích s pouze několika desítkami článků z úzce zaměřených oblastí, ale doufáme, že se nápad komplexní internetové encyklopedie sci-fi, fantasy a hororu ujme a bude takovým dílem široké komunity aktivní fanů (samozřejmě není v silách několika málo lidí dát něco takového sami dohromady, ale budeme se snažit to celé nastartovat).

<http://fancyklopedie.qfan.cz>

Tachyon a Katalog SF&F webů - česká internetová fantastická scéna je už dosti rozsáhlá a často je složité najít požadovanou informaci nebo stránku, kterou jste kdysi navštívili a teď vám ji vyhledávač odmítá vyplivnout. Proto jsme spustili hned dva projekty - internetový vyhledávač fantastiky Tachyon a Katalog SF&F webů. Tachyon je založen na technologii Google personálního vyhledávání, takže prohledáváte pouze weby naším výběrem ohodnocené jako dostatečně kvalitní. Jejich seznam je totožný se seznamem českých a slovenských webů, které jsou zpracovány v Katalogu. Samozřejmě jsme ale určitě nedokázali obsáhnout všechny kvalitní weby, takže je možné další weby přidávat pomocí formuláře na stránkách.

<http://tachyon.qfan.cz>

<http://katalog.qfan.cz>

No a o vámi oblíbených fantastických fenoménech můžete diskutovat na rozjždějším se fóru: forum.sff.cz.

A co pro vás chystáme? Samozřejmě se budeme snažit dál rozvíjet současné aktivity (např. více také zapracovat na Fancyklopedii). V nejbližší době se můžete těšit na weby o seriálu Merlin, o některých spisovatelích fantastiky... Během příštích týdnů nebo měsíců pro vás začneme připravovat o fantastice pravidelné audio zpravodajství spojené s ukázkami z knih a archivními materiály. A v ještě o něco dlouhodobějším výhledu pro vás máme celou řadu dalších projektů, ale ty zatím necháme pod pokličkou :). Samozřejmě máme plány nejen pro tu elektronickou realitu, ale i pro tu „reálnou“ realitu, ale ty si budou muset počkat.

Pokud se chcete o Ringu dozvědět víc nebo se chcete stát členem Ringu (např. máte / plánujete web a potřebujete pomoci s jeho tvorbou či propagací), můžete psát na sffring@qfan.cz. Velmi rádi také uvítáme všechny zájemce, kteří by chtěli pomoci s již existujícími projekty nebo se věnovat např. jen jedné určité činnosti.

Za SFF Ring zdraví

Jan Olšanský (Beneficus) a Marek Eiba (Maruxs)

Jak jsem se dostal do fandomu?

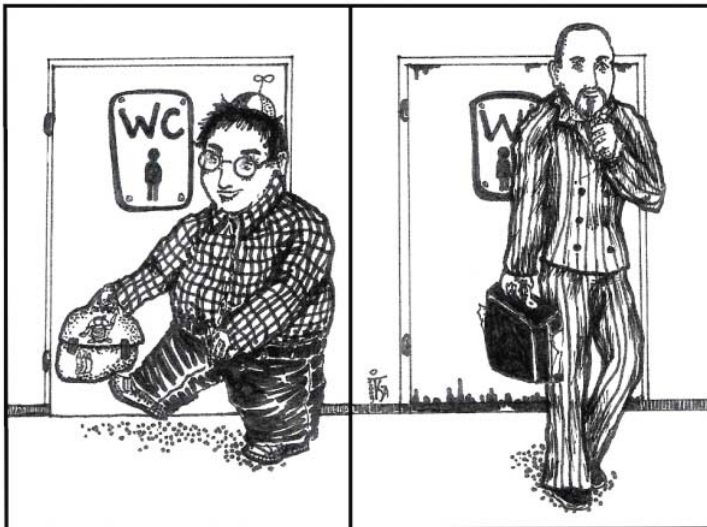
Tak jako většina lidí – na veřejných záchodcích. Je to oblíbené místo náborářů, jak z řad homosexuálů a pedofilů, tak z řad sci-fistů. A jelikož jsem byl ošklivý mladík, tlustý a s malým pérem, první dvě skupiny nade mnou mávly rukou, zatímco třetí mě okamžitě identifikovala jako dokonalý materiál pro scifistu.

(Z čehož je, doufám, jasné i to, proč jsem se dnes, kdy jsem krásný, hubený a penis mi díky prostředkům z teleshoppingu vyrostl na dva metry a musím ho sebou nosit v příručním zavazadle, sci-fi trochu odrodil.)*

Po toaletním náboru jsem vstoupil do fandomu a zjistil, že scifisti jsou nejen mnohem ošklivější, než se o nich povídalo, ale hlavně mnohem víc na prachy. V podstatě byli něco jako

veksláci, jen mnohem méně výděleční. Polovina členů prodávala placky, plakáty, krabičky na kazety a hlavně knihy druhé poloviny členů... a když prodejci žádné knihy neměli, tak si je byli schopni sami napsat, případně přeložit a vydat. A to všechno jen kvůli pár mrzkým korunám. Tím si ostatně většina pozdějších vydavatelů a knihkupců vydělala na založení svých pozdějších honosných firem. Včetně mě. Prostě fandom byl svým způsobem vietnamským tržištěm, snad jen s tím rozdílem, že na vietnamském tržišti slyšíte lepší češtinu.

Svůj pád do scifistického bahna jsem začal přímo v baště všeho zla, v klubu RUR. Přivítal mě pláč a klení a skřípění zubů

Michaela Bronce, který byl do té doby mým hlavním dealerem a mým příchoodem přišel o velkou část svých zisků. A také mě čekala přednáška na téma: komu nepůjčovat peníze, koho si nezvat do bytu, protože pak se vám najednou objeví v knihovničce mezery, před kým se raději neshýbat a na koho pro jistotu vůbec nesahat. Sci-fisti jsou od přírody narušení po všech stránkách, a tak tu člověk narazil na velmi podivné existence – na měřiče knih, fabrikózně hulící feministky, citlivé autorky, zapálené intoše, hráče dračího doupěte či zneuznané spisovatele chodící se svazky svých knih v podpaží a čekající na příležitost, aby vám je mohli vrazit k přečtení. Bylo mi okamžitě jasné, že já, obtloustlý chlapec s mastnými vlasy, ve vyta-

ném svetu a flekatých manšestrákách, mezi ně dokonale zapadnu.

Ano, takový jsem byl... naštěstí je to minulost a dnes se vám mohu, ze své věže ze slonoviny (dobře, není celá ze slonoviny – záchodová prkénka jsou samozřejmě ze zlata), s klidným svědomím posmívat.

Jiří Pavlovský

* Redakce děkuje za ohleduplnost, s níž autor oproti skutečnosti zmenšil své přednosti na třetinu, jistě není ani jeho, ani našim cílem, aby byli čtenáři Interkomu deprimováni.

borníky v prvom kole vyjadruje našu snahu vybrať naozaj kvalitné poviedky na určitej literárnej úrovni.

Podmienky zasielania poviedok do súťaže sú na internetovej stránke časopisu www.fantazia.sk a na portáli Kultura.sme.sk. Autor víťazného textu bude ocenený Cenou Fantázie, vytvorenou umeleckým sochárom Andrejom Csillagom. Finančnú odmenu získa prvá trojica autorov. Výsledky súťaže budú vyhlásené na knižnom veľtrhu **Bibliotéka** v novembri v Bratislave. Zároveň bude pokrstený zborník zo súťaže.

Harmonogram súťaže:

- 31. 5. 09 – uzávierka prijímania príspevkov do súťaže
- 12. 9. 09 – uzavretie 1. kola a zverejnenie hlasovania poroty – na festivale Istrocon
- 15. 9. 09 – zverejnenie poviedok na Kultura.sme.sk a spustenie hlasovania čitateľov
- 7. 11. 09 – slávnostné vyhlásenie výsledkov a krst zborníka na knižnom veľtrhu **Bibliotéka** v Bratislave.

Fantázia

Cena Fantázie 2009

Fantázia zverejnila porotu literárnej súťaže

Porotu siedmeho ročníka **Ceny Fantázie**, literárnej súťaže o najlepšiu poviedku vo fantastických žánroch (sci-fi, fantasy a horor), zverejnil slovenský magazín **Fantázia**. **Poviedky, ktoré je možné na adresu redakcie Fantázie zasielať do 31. mája 2009** bude v prvom kole hodnotiť **Dado Nagy** – literárny publicista a propagátor písaného slova, **Dušan Taragel** – autor a publicista, **Katarína Mrázková** z portálu Kultura.sme.sk, **Ivan Pullman** - editor zborníkov **Ceny Fantázie** a **Michal Spáda**, minuloročný finalista súťaže a literárny redaktor.

Súťaž je dvojkolová porota v prvom kole ohodnotí anonymné texty, z ktorých sa po zrátaní bodov vyberie päť finálových poviedok. Tie budú zverejnené na internetovom portáli Kultura.sme.sk. Čitatelia dostanú možnosť prečítaný text obodovať, či okomentovať. Tento systém zohľadňuje charakter fantastiky ako populárnej literatúry, zároveň však hodnotenie od-

PARCON

21. - 23. 8. 2009

MAJA L. KOSSAKOWSKA

JAROSLAW GRZEDOWICZ

VALERIO EVANGELISTI

CENA KARLA ČAPKA

ŠERMIŘI MUČIRNA

NONSTOP BAR

DESKOVÉ HRŮY

VÍCE NA

PARCON.FANDOM.CZ

KARLOVARSKÁ 99, PLZEŇ

IKARIE

pevnost
MĚSÍČNÍK O FANTASY, SCI-FI A HORORU

ČS

FANDOM

Interkom

Nový boj rytíře Pratchetta

O britské společnosti se všeobecně soudí, že je elitářská a příliš si necení lidové, populární kultury. Britská královna a její poradci jsou evidentně jiného názoru. Mezi umělci povýšenými na sklonku loňského roku do šlechtického stavu totiž najdeme jazzového saxofonistu (Courtney Pine), legendárního rockera z kapely Led Zeppelin (Robert Plant) a také spisovatele humoristické fantasy Terryho Pratchetta. Tedy kultura navýsost živá a masově prožívaná. Srovnáme si to se seznamem českých umělců vyznamenaných Státní cenou za zásluhy ve stejném roce. Spisovatel je tam jediný, a to in memoriam (Adolf Branald). Zbývají dva výtvarníci a režisér (Pavel Brázda, Jaroslav Šerých a Břetislav Pojar), kteří všichni překročili věk osmdesáti let.

Jméno Terry Pratchett dávno opustilo knižní policičky a přesunulo se do kategorie mezinárodního fenoménu. Po J. K. Rowlingové nejprodávanější britský spisovatel prodal 55 milionů svých knih ve 35 jazycích světa. Někteří spisovatelé jsou v určitých zemích populární a v jiných zase méně, ale Rowlingová a Pratchetta hltají všude. Ostatně Česko nezůstává nijak pozadu.

Představu, o jakém fenoménu mluvíme, si můžete udělat sami. Sledujete tituly knih, které si čtou lidé v dopravních prostředcích? Pak jistě víte, že čtenářem je obvykle mladší muž či žena, že ta kniha je skoro vždy ohmataný brožovaný výtisk a s velkou pravděpodobností se jedná o fantasy román. Snad nebudu daleko od pravdy, když prohlásím, že každým druhým titulem čteným bez zájmu o okolní tlačenici je něco od Pratchetta.

Vysvětlení má své praktické i kulturní důvody. Že je fantasy literatura spolu se sci-fi v dnešní době určujícím druhem populární literatury, je očividné. Pouze sci-fi dokáže pracovat s technikou vyvolanými změnami v moderní společnosti, a když už máte těch změn po krk, fantasy je nejjistějším únikem od toho všeho. Co se praktické stránky týče, z nějakého důvodu je téměř výhradně pro tyto dva žánry (a edici Harlequin) rezervován menší formát brožovaných knih, které se vejdou do kapsy u bundy. Málokdo si vezme do autobusu vázanou knihu, i brožované detektivky tyto praktické rozměry postrádají.

A proč Pratchett? Neexistuje žádný jediný hlavní důvod, „fenomén Pratchett“ je kompozicí dokonale zvládnutého smyslu pro anglický suchý humor, špičkového spisovatelského řemesla, pile, citu pro situační komiku a vnímavosti ke světu kolem nás. Všichni vědí, že Zeměplocha, kde se 36 z autorových románů odehrává, je úpl-

ně jiným světem, skutečně plochou Zemí spočívající na hřbetu čtyř slonů stojících na velké kosmické želvě. A přesto nám každá z těch knih připomene právě náš, kulatý a nemagický svět, jen nějak podivně překlomený. Pratchett však nepíše v prvním plánu satiru, jeho knihy jsou plnohodnotnými fabulacemi, to jen humor se nutně opírá o to, co čtenář tak dobře zná. „Stále častěji nacházím citáty ze svých knih ve vědeckých publikacích,“ svěřil se mi Pratchett před lety. „Není to ale zase tak daleko od věci. Jejich autoři musejí některé velmi složité jevy vysvětlovat hodně zjednodušeně, což vede k takovým formulacím jako ‚Na počátku všeho bylo nic. Pak to nic explodovalo.‘ Cožpak to nezni jako věty ze Zeměplochy?“

Zeměplochu začal Pratchett podle vlastních slov psát jako sebeobranu proti záplavě špatných imitací J. R. R. Tolkiena. Díl od dílu však série získávala hloubku, myšlenkovou i literární. Když spisovatel hovoří o své tvůrčí metodě, označuje ji jako „logické domýšlení bláznivých věcí“. Pohádkové či mytologické postavy staví do všedního kontextu: „Jak by například vypadal soukromý život vlkodlaků? Jak by vypadala domácnost, kde by se kdokoliv mohl proměnit v kteroukoliv dobu ve vlka? Jaký budou mít doma nábytek? Budou se obyčejní vlci bát vlkodlaků stejně jako lidé? Proč vlkodlaci vystupují v příbězích jako bezejmenný proletariát, zatímco upíři bývají aristokraté? Od takových otázek se mi pak odvíjí příběh.“

Pratchett na královské ocenění reagoval po svém: „Říct, že jsem absolutně, totálně a ztřeštěně překvapený, nevyjádří dostatečně moje pocity. Neznamená to, že mi čtenáři nutně musejí říkat Sire, ale každopádně po mně už nesmějí vrhat žádné předměty.“

Pratchettovo pasování za zásluhy o literaturu má svou hořkou příchuť. Je očividné, že přichází právě v době, kdy spisovatel čelí vzácné variantě Alzheimerovy choroby, kterou mu diagnostikovali před rokem. Za ten rok se Pratchett stal nejhlasitějším bojovníkem za účinnější výzkum nemoci, kterou jen v Británii trpí 700 000 lidí. Pratchett byl překvapen, že na tak rozšířené a vážné onemocnění je věnováno jen 3% prostředků ve srovnání s rozpočtem výzkumu rakoviny. A také tím, že se lidé o Alzheimerovi stydí hovořit ještě více než o rakovině. „V této zemi žije sedm set tisíc pacientů s demencí a nejsou slyšet,“ napsal loni v říjnu. „Já mám to štěstí, že mě slyšet je. Bohužel, je neuvěřitelné, jak vám lidé najednou naslouchají, když veřejně věnujete milion dolarů na výzkum, jak jsem to udělal já.“

IVAN ADAMOVIČ

Poprvé vyšlo v Lidových novinách

Legenda slávy zbavená

Zlomág Touraine je už niekoľik mesiaců po smrti a jeho magické sloupy padají. Zem zamořují umělé vytvořené stvůry, jejichž úkolem původně bylo mágovy sloupy sřezit. Šance pro lovce hlav nastala. Orčím klanům, které držela moc temného čaroděje na řetězu, nic nebrání se do sebe pustit. Věci se mění. Rudenrog se za ten čas, který strávil Floyd Barlett na dobrodružné výpravě, rozrostl a zbobtnal. Lidé se stali otrlejšími a je jich víc. Floyd své rodiště nepoznává. V domě mnichů misionářů, kde vyrostl, je bordel, jemuž šéfuje vůdce jednoho ze dvou místních gangů. Město vede jakýsi Backer, příčinlivý mladík (Ize-li třicátníkovi tento status ještě uznat), který se ohání právem. Snaží se problémy řešit odborně, ale pět mužů, z nichž se rudenrogská hotovost skládá, těžko dokáže udržet městskou mafii na uzdě.

Floydovu družinu tvoří slepý zwerk, zkašenělá dívka s potměšilým výrazem a vbledlá hlava naložená v kořalce. Dle Floydových vlastních slov jde o hlavu zlomága Touraina, ale Barker mu za ni stejně slušný obnos nezaplatí. Aspoň že nějaké peníze Floyd trhne na kořalce, kterou rozprodá živivým pobudům. Přesněji mu ji pobudové takřka seberou násilím. Šnaps s naloženým zlomágem se jen tak nepodává. Touraine zaživa natropil pěknou paseku (pitval elfy a tvořil ostatné potvory, s kterými má Šlechta několik pěkných akčních scének), ale jak je po smrti, neštěkne po něm pes. A právě jeho smrt rozpoutá řetězec událostí...

Spolu s Floydem se měl vrátit jistý Gordon Fee. Zdá se, že Rudenrog na tohoto muže čeká a slibuje si, že on jediný dokáže nastolit pořádek. Kdo byl člověk, který se už za svého života stal legendou, můžeme jen hádat. Polobůh nebo hrdina s přídomek „anti“? Ani heslo v kronice nám nedá poctivou odpověď. A podobný problém je i s baronem Lecterem. Hodně se o něm mluví, kdekdo pro něj pracuje, ale nikdo ho nikdy neviděl.

Čtenář nemusí být žádný Einstein, aby mu hned po přečtení

počátečních stránek bylo jasné, že *tady se něco strašně podělal*. Náš hrdina Floyd je na informace skoupý, nesvěří se ani svému kamarádovi z misie, a když nechce lhát, tak prostě mlčí. Zwerk toho také moc nenamluví, ač přes svou indispozici dokáže dát zlounům pěknou nakládačku. Zkašenělá dívčina hledí před sebe, a jen občas změní výraz.

Je radost sledovat, jak se Floyd z mladíka, kterému pořád ještě zbývá špetka naivity, mění v člověka, jehož zocelil čas a zkušenosti (bleděpanížel převážně ty negativní). Žádné velké sondy do nitra hrdiny se ale nebojte. Pravda se skrývá až na posledních stránkách.

Positivem knížky je, že se pěkně čte, nezadržává a plní primární účel, tedy baví. I přesto, že děj je odkrýván po kouskách a my se zpětně dozvídáme, o co tu celou dobu běží, všechny dílky nakonec do sebe zapadnou. Lehkým negativem je předvídatelnost děje, i když v závěru se schovává několik nezapjých překvápkek. Fantasy potvor je tam jen pár – ač dosti tuhých – třeba Tylda Floydovi pěkně zatopí. Je tam nějaký ten ork, ušatý elf, ale jinak jsou aktery převážně lidé. Zajímavé jsou poznatky ze života zwerků a elfů. Osobně mi ale příliš nesydlí výňatky z kronik, které neřekly nic, co by nevyplývalo z děje. Spíš jen rozvláčné kupily informace okolo. (V *Šíleném lese*, který na *Krvavé pohraničí* volně navazuje, nic takového není.)

Krvavé pohraničí je dějištěm událostí, jež vyústí v to, co se odehraje v *Šíleném lese*. Také tu najdeme dost informací, které se pak v *Šíleném lese* objevují, jako by byly nové. (Ale nejsou, pokud jsme jen s malým časovým odstupem předtím četli *Krvavé pohraničí*.) Proto doporučuji těm, kdo to čtou poprvé (je-li někdo takový), schválně přelouskat jako první *Šílený les*, a až teprve potom *Krvavé pohraničí*.

Hanina Veselá

Ještě i Interkomu jubilujícímu

Priznám sa, nehodlujem periodickej tlačí. Je to tenké, články začínajú na prvej strane, potom sa zjavia kdesi uprostred; kým nájdem kde, v normálnej knižke si přečítam peknú poviedku alebo štúdiu; navyše príspevky občas bývajú navyše nepríjemne aktuálne.

Priznám sa, publikujem v periodikách. Obvykle vychádzajú pomerne často, platia honoráre.

Periodiká sú teda potrebné. Lebo informujú a poskytujú publikačný priestor. Aj v Interkome teda nájdem informácie o conaní conov, zaujímavé reportáže. Poteší ma publikovanie poviedok; publicistiku s témou hrdinského prekonávania konkurzov v USA zasa príliš nemusím (vyvoláva väčšie zimomriavky než akýkoľvek horor). Vážim si možnosť publikovania často

úplne odlišných názorov; mávam potom večer pred spaním taký podivne pokojný pocit, ktorý ma ale ráno veľmi rýchlo prejde. Svet totiž nie je Interkom.

Miloš Ferko

Interkom odebíram od začiatku, kedy vychádzal ešte napúl v ilegality, takže neměl tiráž, pořadové číslo ani datum, což mi činilo potíže při uspořádání. Jinak si myslím, že pokud někdo napíše podrobné dějiny fandumu (k čemuž zájemce vyzývám – např. Porta Bohemica trampů už takovou knihu má), bez tohoto pramene se těžko obejde. Stejně jako já, když sepisuji zprávy o činnosti Syndikátu autorů fantastiky a potřebuji si připomenout, kdo kdy jakou cenu dostal a podobně. A zasnau nad výdrží ZR při psaní deníku.

Pavel Weigel

Gene Brewer: Svět podle prota / Na světelném paprsku

Pokud nejste pečliví čtenáři filmových titulků („dlouhé výplatní listiny“, kdysi napsal Jerzy Witlin), bude pro vás tato kniha překvapením už jenom proto, že je předlohou ke stejnojmennému filmu. Děj pravděpodobně znáte z kina nebo z informací, které o filmu proběhly – do psychiatrické léčebny přivezou muže, který o sobě tvrdí, že na Zemi přicestoval z planety K-PAX, a během doby, kdy se jeho ošetřující lékař snaží o odhalení jeho „pravé“ totožnosti, převrátí svět svých spolupacientů i ošetřujícího personálu naruby. Jakkoliv takto stručně popsany námět připomene Přelet nad kukaččím hnízdem, je Svět podle prota (ano, s malým písmenem – prot označuje velkými písmeny jen planety a hvězdy, ostatní jména zásadně vyslovuje a píše malými písmeny) něco úplně jiného.

Z mudlovského pohledu to je laskavé vyprávění o životě v jedné psychiatrické léčebně, kde díky protovi najednou „všechno je jinak“. Protovy postřehy pomáhají nemocným i jejich pečovateltům, poznávají sami sebe, zbavují se trýznivé zátěže své minulosti, kterou v sobě ukrývají, a tím dokáží ke světu okolo sebe přistupovat mnohem vyrovnaněji a – což je především důležité – také mnohem vnímavěji. Film, jakkoliv zachovává jevou rovinu knihy, se mohl věnovat pouze omezené části rozsáhlého dějového propletence své předlohy. V té se dozvídáme mnohem více jak o pacientech, tak především o protově ošetřujícím lékaři. Kniha je psychologickou studií o prakticky všech postavách, které se v příběhu víc než jen mihnou, a tohle určitě bude i pro ty, kteří viděli film, něčím novým.

Novým pro všechny je druhá část knihy – román Na světelném paprsku, popisující příhody prota a jeho ošetřujícího lékaře Gene Brewera po pěti letech, kdy se prot opět vrací do léčebny. Po celou dobu jeho nepřítomnosti měli lékaři v péči tělo, které „opustil“, pět let pečovali o tělesnou schránku katatonika, upadlého do katelepsie. Gene z několika náznaků o totožnosti tohoto protova pozemského přítele Roberta nakonec zjistil, o koho jde, ale nebylo to nic platné. Teprve když se prot vrátil, začaly změny. Opět mezi pacienty – ale také Gene (neměl bych vlastně psát „gene“, jak to zavedl prot?) s protem pomalu rozplétají záhadu Robertových psychóz a traumat, jedněch z nejhrošších, jaké mohou člověka v dětství potkat. Tady už je hlavním motivem Robert, prot vedle něho trochu ustupuje do pozadí, ale o to víc autor naznačuje protův mimozemský pů-

vod – aby ho opět zamítl z pohledu Gena Brewstera, vypravěče protova (a Robertova) příběhu.

K napsání K-PAXu přivedla Gene Brewera kniha Olivera Sackse, neurologa, který v ní popisoval své nejzajímavější psychiatrické případy. Gene na té své pracoval šest let – a věřím, že většinu času z toho strávil studiem chorobopisů a konzultacemi, tak propracovaně jsou napsané anamnézy i terapeutické zásahy, kterými prot a nakonec i sám vypravěč přivádějí zpět do reality lidi, kteří od ní utekli do psychické poruchy. Ne vždy to končí úspěchem, ale to nic nemění na duchu i vyznění této knihy. Gene Brewer do knihy vložil i autobiografické prvky, jak naznačuje jméno vypravěče i jeho man-

želky, sám ale před svojí spisovatelskou dráhou pracoval v jiných oblastech medicíny než v psychiatrii. Pokud jsem již jednou připomínal vzdálenou podobnost s Přeletem nad kukaččím hnízdem, tak ale musím zdůraznit, že mnohem více se oba protovské romány blíží k tomu, co v naší literatuře známe pod označením Alarich – je to především lidsky vnímavé a laskavé vyprávění o věcech, které jsme si zvykli spíše vnímat tísnivě a odtahit. Gene Brewer nám ukazuje tu druhou stránku psychiatrie, která sice není tak častá, jak by si lékaři, pacienti i jejich příbuzní přáli, ale kvůli které stojí za to toto povolání provozovat.

Gene Brewer vkládá protovi do úst různé postřehy o lidech, které často zamrazí svojí přesností – a také tím, že se sami mnohdy bojíme je vyslovit. Je to ale humor autorův, jak ostatně svědčí i věnování druhého dílu „Věnováno penzijnímu fondu mé ženy“. Platónsky ide-

ální K-PAX (to slovo v protově jazyce znamená úplně něco jiného, než byste očekávali) je nám i autorovi příliš vzdálený, protovy popisy tohoto světa nejsou návodem, jak se my lidé máme na Zemi chovat, spíše jsou kontrastním materiálem, s jehož pomocí autor zvýrazňuje výroky o nás a naší společnosti.

Dvojice románů o – možná člověku, možná mimozemšťanovi – protovi je i díky překladu Richarda Podaného vynikajícím čtením, které si zaslouží – zvláště v této velikonoční době – pozornost, a navíc i díky stylu, jakým je psáno, je můžete použít i jako dárek pro své mudlovské příbuzné či kamarády – je potěší výborný text a pevná vazba, vás milá cena.

Gene Brewer: Svět podle prota, Na světelném paprsku (K-PAX, On the Beam of Light), Překlad: Richard Podaný, obálka: Miroslav Disman, Euro-media - Knižní klub, 2008, 409 stran, 260 Kč, vázané

Page

Středověk noci temnější

Glen Cook je českým čtenářův dobře znám svým cyklem *Temná legie*. *Tyranie noci* otvírá novou trilogii a lze říci, že je hrdým pokračovatelem svých předchůdců. Sarkasmus, černý humor a postavy, které nejsou jen jmény na papíře, ale skutečnými hrdiny, ať už v kladném nebo záporném smyslu, jsou neodmyslitelnou součástí knihy.

Cook rozpoutává na téměř půl tisíci stránkách ambiciózní dobrodružství, příběh prostých vojáků, vládců světských i duchovních, špionů, intrikánů, valkýřích mstitelk, mocných čarodějů a sil temnějších než noc. Zpočátku pozvolný začátek graduje v druhé třetině knihy, která obsahuje asi nejzdařilejší napsané pasáže, aby vše vyústilo v krvavém finále.

Přestože *Tyranie noci* patří mezi ty tlustší zástupce z říše knih, děj je svižný, plný akce, řízných popisů a proradných padouchů. Tam, kde by jiní popsali desítky stránek líčením úmorné bitvy, Cook si vystačí několika větami, často pronesenými některou z postav. Autorovi hrdinové navíc nikdy nemají daleko k jadrnějšímu výrazu a dialogy mezi nimi jsou chilly kořením příběhu:

Biskup LeCroes vrčel: „Tohle místo je stejné jako každé další zatracené město na ostrově. Nejsou tu žádné čluny. Nejsou tu žádní muži mladší šedesáti let nebo chlapci starší dvanácti. A ženské jsou jen tři typů: šeredné, šerednější a nejšerednější.“

Bratr Kandl se usmál: „Jsem jen slabomyslný kacír, Briesi, ale nějak se ke mně dostala myšlenka, že se k místním ženám máme chovat tak, jak bychom chtěli, aby se jiní chovali k našim statným conneským manželkám. A to nemluvíme o celibátu, který je součástí tvého povolání.“

„Jsi pořádná osina v zandnici, Kandle. Zkazíš každou legraci.“

„Dělám, co umím.“

A co teprve popis císařovy dcery, dívky skrývající obrovský potenciál pro další díly:

Helspetiny rysy naznačovaly exotické předky. Její oči byly temné a velké. Vlasy měla téměř orientálně černé. Padaly rovně dolů v jediném těžkém copu, který dosahoval až pod pás. Měla široká ústa a nápadné, skoro otlulé rty. Její nos byl přesto malý a špičatý. Mohla mít pihy. Světlo bylo špatné, a tak se to nedalo určit s jistotou, stejně jako se nedala určit přesná barva jejích očí.

Když pomíneme šerednost, velmi se podobala svému otci.

Jak vidno, překladatel Jiří Mann odvedl také slušnou práci.

Svět *Tyranie noci* lehce připomíná alternativní středověké dějiny. Najdeme v něm nespočet zemí a zemiček, menších a větších království, je tam místo pro císaře i patriarchu – církve má v Cookově příběhu místo téměř stejné, jako hrála ve středověkém světě, a třenice z toho vznikající jsou podobné. I v národech je jistá podobnost, raději však nedoporučuji se v tom příliš pitvat. (Čtenář, který se zajímá o starší historii se tomu však asi neubrání.) Cookův svět se může chlubit magií, vyzářující z tajemných studen a jen lehce člověkem zkrocenou. A pak je tu ještě jeden bonus, který neprozradím. Vyskočí na čtenáře už v první kapitole...

A teď mínusy: nespočet jmen postav a názvů míst děj velmi komplikuje, takže pokud čtenář knihu čte porůznu (nedějebože třeba v hromadné dopravě), brzy zjistí, že se v tom dokonale ztrácí. Plete se mu, kdo je kdo, netuší kdo s kým, a už vůbec chybí odpověď na otázku proč. (Některé postavy mají více než jedno jméno + přezdívku!) Je jistě možné nechat se unášet dějem, aniž by si čtenář dělal vrásky s motivací aktérů, ale každému to vyhovovat nemusí... A přitom by stačilo udělat jmenný rejstřík. Také by neškodil stručný nástin vztahů mezi jednotlivými mocenskými centry:

... Ti, kteří se hlásili k viscesmentskému episkopátu, byli důvěrně seznámeni se zkažeností brothského samozvaného patriarchy Clemence III. a jeho nástupce Sublima V.

Maysaleanští, všechny podruhy episkopálů, devedijci, dainschausové a zbyvajících hrstka conneských pramáňů všech postavení a frakcí s nezměnou vášní nenáviděli biskupa Serifa z blízkého Antieux, který byl vyslán Clemencem III. a potvrzen v úřadu Sublimem V., aby odradil obyvatele východního Conneku od loajality k Imakulátovi II. ...

Ke konci kniha trochu ztrácí na spádu, závěr ovšem stojí za to. Je to první díl, čili si nelze malovat, že se vyřeší úplně vše. Nicméně hlavní dějová linie ukončena je, a proto lze *Tyranii noci* číst samostatně, a tedy doporučit i těm, kteří neholdují delším cyklům, nebo třeba zatím od tohoto autora nic nečetli.

Ale jestli jste velcí konzervativci, možná vás některé scény mírně znechutí...

Hanina Veselá

Ztracený svět v Podzemí

„Světový bestseller“

„V Británii prodáno přes 100 tisíc výtisků“

„Práva na vydání již v 37 zemích. Prodána práva na filmové zpracování“

Už pohled na zadní obálku knihy *Ztracený svět v Podzemí* přitahuje. Nebo naopak odpuzuje? Není v dnešní době těch bestsellerů přespříliš? Pojdme se podívat na dílo vyhrabané na světlo Barrym Cunninghameem, objevitelem Harryho Pottera...

Už zase...?

Ano, ano, ano. Stokrát, tisíckrát už to tu bylo. *Alenka v říši divů*, *Čaroděj ze země Oz*, Lewisova *Narnie* nebo *Harry Potter* J. K. Rowlingové. Dětský hrdina (v poslední době začal být moderní typ „outsider“), fantastické neznámé prostředí ukryté za kulisou obyčejného světa, děj, který má spád – to je dnes recept na mezinárodní úspěch. Pevně doufám, že se brzy objeví něco nového, neokoukaného.

Ztracený svět v Podzemí vychází z nadšeného amatérského archeoložství. Will Burrows, syn zneuznaného (alespoň podle vlastního hodnocení) historika Burrowse, se pod zemským povrchem cítí lépe než na něm. Není divu – je částečným albínem a dlouhý pobyt na slunečním světle mu způsobuje alergickou reakci. Doktor Burrows se záhadně ztratí, Will a jeho kamarád Chester se při jeho hledání dostanou na stopu něčeho opravdu velkého. Děj jde dál, nesmíme zdržovat – ano, překvapivě se prokopou do tajemného světa pod zemským povrchem, kde jsou lidé ještě světlejší než Will a ještě více nesnášejí sluneční světlo, zároveň ale „tém nahore“ závidí a mají jakési nejasné dobovatelské spády.

Pro a proti

Výčet kladů a záporů je vyrovnaný. Podzemí stojí někde mezi středem Země podle Verna a Orwellovým *1984*. Je tvořeno obrovským komplexem jeskyní, tak velkých, až někdy není vidět strop. Osvětlují je koule studeného světla, tamější obyva-

telé se živí podzemními houbami a slepými potkany, jedna z nejlepších scén z knihy je až hororově naturalistické vyličení tradičního oběda: *Srkali tekutinu ze lžičí a bryndali si ji na šaty, ale jako by jim to vůbec nevadilo. Symfonice srkání a polykání dosahovala takové hlasitosti, že na ně Will nepřestával nevěřícně zírat. Konečně zvedl svoji lžiči i on a zrovna si chtěl nabrat první sousto, když tu koutkem oka zpozoroval, jak se jeden z bílých předmětů na talířku zachvěl. (...) Ohromeně spatřil, že ta věc má pod sebou řadu úhledně složených drobných, tmavě hnědých a špičatých nožiček. Byla to nějaká larva! (...) V u chvíli Cal zvedl jeden z bílých předmětů a s vervou se do něj zakousl. Zbylá polovinu se mu mezi palcem a ukazováčkem chvěla a svíjela a vytékala mu z ní na prsty čirá tekutina.* (str. 195) Samotné popisy podzemního světa sice nedosahují kvalit Barkerova *Abaratu*, ale jejich silnou stránkou (kromě jídla) je „politické zřízení“. Podzemí řídí Styxové, jakási temná elita, čtenář se o nich příliš nedozví, ale podřizují si obyvatele podobným způsobem jako Velký bratr a Strana Winstona Smitha.

Sporným prvkem jsou dějové zvraty. Ano, autoři se zjevně snaží, aby byly zvraty co nejnečekanější, aby doopravdy zamávaly dějem. A částečně se jim to daří. Úspěšně vysvětlují, jak je možné, že Will žil celý život v naprosto disharmonické nefunkční rodině, nebo poněkud nereálný fakt, že dvanáctiletá dívka zapálí tetičce byt a uteče z něj. Když ale paní Burrowsová zneškodní zloděje jen pro domněnku, že jí přišli ukrást zamilovanou televizi, čtenář neví, zda je to myšleno vážně, nebo s nadsázkou.

Zápory byly víceméně zmíněny už na začátku – kniha (alespoň první část trilogie) nepřináší nic nového, vše už tu bylo v mnoha různých variacích, a to, že se stala bestsellerem, je pravděpodobně výsledkem přehnané reklamní kampaně.

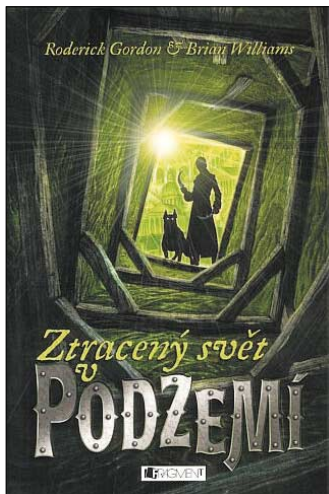
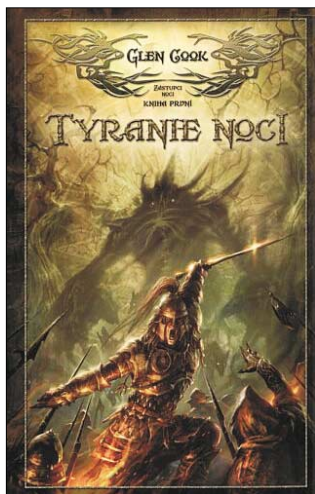
Závěrem...

Kdyby *Ztracený svět v Podzemí* přišel před Harrym Potterem, možná by právě toto dílo udávalo tón době. Osobně o tom však pochybuji. Nemá drtivý, neúnosný spád, při němž Rowlingová hrne na čtenáře stále nová a nová nečekaná rozuzlení, zamotává příběh do té míry, že dokud nepřijde nový díl, nevíme, zda se dobří neobrátní ve zlé a naopak. *Ztracený svět v Podzemí* má několik podobných momentů, ale pokud se v zbývajících dílech nezlepší, bude brzy – tedy po předpokládané mánii kolem filmu a podobně – zapomenut a v domácích knihovničkách na něj bude padat prach.

Knížní trh je dnes přesycen – proč číst *Ztracený svět v Podzemí*, když existuje *Harry Potter*, *Abarat*, *Eragon*, nově Cornishovo *Tetování krví* nebo *Knihy hřbitova* Neila Gaimana (na které se tady na Nárazníku v brzké době podíváme)?

Hodnocení: 6/10

Jan Křeček

Stephanie Meyerová

„Měla jsem na sobě své oblíbené tričko – bez rukávů, z bílé madeiry; bylo to takové moje gesto na rozloučenou. Místo příručního zavazadla jsem si nesla jen dlouhou bundu s kapucí.“ (s. 5)

Dvě věty prvního odstavce knihy Stephenie Meyerové. Aneb jak málo dokáže odradit polovinu planety (tedy mužskou populaci) od čtení nedávno zfilmovaného bestselleru *Stmívání*. Přiznávám, nevím, co je bílá madeira, je pro mě těžko pochopitelné, jak se někdo může loučit pomocí oblečení (pokud jím zrovna nemává), a nevím, proč by oblečení mělo v příběhu vůbec defilovat, pokud nemá nějakou důležitou funkci – pro příběh nebo popis postavy (což zde není).

Stmívání asi není úplně špatná kniha. Když nic jiného, dokáže zaujmout. A to je hodně. Zejména s tak malým arzenálem. Pokud bychom to chtěli statisticky vyjádřit, máme zde všeho všudy jednu akční scénu (škoda, že není plně využita, spíše naopak), jeden konflikt a... toť vše.

Příběh je chudokrevně klasický. Isabella Swanová, hlavní hrdinka, se přestěhuje do oblasti, ve které žijí upíři. Tito upíři jsou lidumilní, žijí se krví medvěďů, pum a podobně. Upíři vegetariáni. A protože jde o červenou knihovnu, Isabella, lidská dívka, a Edward Cullen, upír, seznámte se, se do sebe zamilují. Zde máme onen zajímavý psychologický konflikt – touha po krvi soupeří s láskou (u Edwarda), touha po lásce by mohla soupeřit se strachem ze smrti, ale to se u Isabely příliš nekoná. Celá kniha je o sblížování dvou v zásadě křeh-

o čem.

Jan Křeček

Stmívání

kých bytostí, alespoň duševně (upíři u Meyerové jsou takřka nezničitelní), ke čtenářskému štěstí chybí jen krapítek akce, jiná zápletka než vnitřní boj hlavních hrdinů. I toho se dočkáme: do teritoria rodiny Cullenových přijede návštěva, upíři bez vegetariánských choutek. Jeden z nich najde zalíbení v Isabelle, tedy lépe řečeno v její krevní skupině. Nastává akční scéna, jediná v celém románu. Cizí upír loví Bellu, rodina Cullenových ji chrání. Tady se kniha doopravdy rozjíždí. Škoda. Z lovu, do kterého by se dalo přimyslet milión digresí, úskoků a detektivních zápletek, se stává fraška o nějakých šedesáti stranách.

Upír James říká v samotném závěru Belle: „Viš, tohle bylo všechno trochu moc snadné, příliš rychlé. Abych byl docela upířmný, jsem zklamaný. Očekával jsem mnohem větší výzvu.“ (s. 365) Jako by vyjadřoval můj názor na knihu – jednoduché, rychlé, nevyužitě. Bylo by příjemné recenzi prodloužit, napsat víc, ale... není

Večírek s Werberem

Koncem února navštívil Prahu Bernard Werber, jeden z nejúspěšnějších francouzských autorů posledních desetiletí, a též autor SF a fantastiky. Protože jsem kdysi dávno, před 17 lety, přeložil jeho nejslavnější román *Mravenci*, byl jsem pozván na tiskovku s autorem a posléze ženerózně francouzským kulturním institutem i na večeři s ním. Další jeho knihy po mně sice (a dobře) překládá kolegyně Šárka Belisová, ale autor jako člověk i scifista mě přirozeně zajímal, takže jsem se ochotně nechal vytáhnout z brlohu.

V Café Louvre nejprve dámy z Francouzského institutu ve Štěpánské elegantně zdeptaly obsluhu, jaktože podnik při svém názvu nemá jídelniček ve francouzštině. Pak následovala společenská konverzace, načež vybuchla informační puma: Werber přijel na premiéru své hry *Vyvolení* v divadle Kalich – a v její předvečer došlo v divadle k palácovému převratu, svržení režiséra a změně koncepce. Jsem věru rád, že literatura je obor pošahaných samotářů: kormidlovat přehuštená ega herců a vůbec lidí „od kumštu“ musí být peklo.

Pak se asi hodinu telefonovalo, řešilo a nadávalo. Když se běsnění uklidnilo, podnikl jsem konečně pokus mírně zdepta-

ného autora něčím potěšit – totiž zavedením řeči na SF a F, oblíbené autory a tak. Podivuhodně to zabralo, na další hodinku jsme proměnili večeři v soukromý, dvoumužný con. Nevím, jestli byly dámy z Institutu nadšené, když jsme jim oba zapáleně líčili literární přednosti P. K. Dicka („Oblíbený autor? To je můj spirituální učitel!“ pravil Bernard Werber), či když se jim dostalo v podstatě stereo výkladu o tom, že *Růže pro Algernon* jsou nejlepší román všech dob a proč. Dámy, patrně postižené francouzskou literaturou se vši její intelektuálností a protizánrovostí, o těchto autorech jaktěživy neslyšely. No ale zaměstnanci kulturní instituce musí něco přetrpět – a dva scifisté si to docela užili, zvláště vřelá atmosféra zavládla, jakmile se Werber dozvěděl, že jsem dvě jeho nejoblíbenější SF (*Růže pro Algernon* a *Ubik*) překládal do češtiny.

Pamětníkům se možná vybaví můj nadšený paján z Interkomu, v němž jsem vychválil podle mě nejlepší Werberův román *Tanatonauti* (*Les Thanatonautes*; ostatně hlasování na Werberových stránkách potvrdilo, že se největší oblibě těší i mezi jeho francouzskými fanoušky); nádherně praštěný příběh, kde se zkoumá posmrtný svět, do kterého odvážlivci pro-

Ubik

„V noci na pátého června 1992, tři a půl hodiny po půlnoci zmizel nejlepší telepat Sluneční soustavy z mapy v kancelářích firmy Runciter a spol. v New York City.“ Nasazený inert ztratil stopu a nebyl prvý, Hollisovi telepati a prekogové mizí jeden po druhém bez ohledu na pozornost a investice. To nevěstí nic dobrého pro opatrnostní firmy! Cítíte se unavený? Jako byste nebyli sami? Zdá se Vám, jako by někdo byl stále krok před Vámi? Není nic jednoduššího! Zavolejte opatrnostní firmu! Zjistíme, kdo sleduje Vaše myšlenky, a odstíníme telepaty. Zabráníme osobám s prekognicí předpovídat Vaše další kroky! Volejte ty nejlepší, volejte firmu Runciter a spol.!

Ale zmizení S Dolka Chlebomela, to je opravdu silná káva. Na to i sám velký Runciter musí přeletět oceán do curyšského Moratoria milovaných bratří, kde jeho milované mladé ženě a společníci v podnikání ubíhá položivot pod zamlženým víkem vymražené rakve... Zatímco jinde věčně švorcový Joe Chip přijímá na doporučení firemního telepata G. G. Ashwooda Pat Conleyovou s její vpravdě netradiční metodou blokování prekognice – změnou minulosti. A obě události se spojí.

Úvěrová spořitelna a banka Ubik; nehlukné elektrické ubiky za směšné peníze; podprsenka Ubik a speciální pletená podprsenka Ubik; vložte do opékače chutný Ubik! Kolik antireklam v úvodu každé kapitoly si přečtete, než zjistíte, k čemu je Ubik? Vstupte do Ubiku! Vydejte se na výpravu za svatým Ubikem, neboť ten dává život mrtvým! Ale nezapomeňte, že světloňosem na této cestě je Philip K. Dick, ten, který září nejasným světlem. Jen vyvolení dojdou k cíli a vyberou si poznání, jen zatracení dojdou k poznání a vyberou si cíl.

.....
nikají v klinické smrti na protažených ektoplazmatických šňůrách, které si, jakmile se různé skupiny prozkoumávající zásvětlí rozhádají, začnou přetřhávat (tzv. „ektoplazmatické války“). Dosud si myslím, že to je i v kontextu světové SF skvělá a výjimečná kniha. Nuže, co vyplynulo z Werberovy návštěvy v Praze mimo jiné: že Tanatonauti jsou už přeložení a vyjdou v květnu.

Upřímně radím všem scifistům, aby si tuhle knížku nenechali ujít.

Naprostá scifistická klasika, umný spletenec detektivky, alternativní historie a vpravdě znepokojujících myšlenek. *Pamatuješ si na ten nedávný výrok Nejvyššího soudu, podle kterého může manžel legálně zavraždit svou ženu, pokud prokáže, že se s ním za žádných podmínek nebyla ochotná dát rozvést?* A k tomu myriády hraček a detailů, všimněte si oděvů jednotlivých postav. To se mohlo stát jedině v době psychede-lické!

Ale jak říkáte, je to totéž, jako když vám do kuchyně vlezou mravenci. Člověk se neptá, co je k tomu vedlo, a prostě se je

snaží dostat pryč. Ale u Dicka se musíte ptát, ono to ostatně ani nejde, se neptat. Každých zhruba deset stran se ozve cvak a děsivé soukolí děje otočí postavami, příběhem i motivem. Je zásadním vynálezem pro děj moratorium? Bude zásadní výbuch auto-destruktivní humanoidní bomby? To jsou otázky, o které tu běží!

Nicméně až do posledních stran nebudou zodpovězeny. Protože, byly vlastně položeny? Máte rádi Bacha a Vivaldiho? Kdo si dokáže představit skladby popisované jako podkres scén, patrně bude mít hlubší zážitek z četby. Ostatní se musí spokojit s paranoiou dveří a veškerých kuchyňských spotřebičů na mince. Prorok, byl to prorok, kouzlo nepřímých daní jako vyšitě, všechno je zdarma, ale zadarmo není nic. Je prostě bizarní, že v centrále neúspěšnější opatrnostní firmy musí členové vedení vhodit padesáticent do televize, aby viděli

zprávy! Antireklama, postkredity, v newspeaku viděl Dick do našich dnů, na poli marketingu byl jeho zrak kalnější. Představí si zprávy – zdarma – prosycené reklamou nedovedl.

Obraťme se však k hlavní myšlence z anotace na přebalu: Kdo je živý, kdo je mrtvý a kdo je mezi tím? Jde o to? Jde, ale kdo bude finálním soudcem? Co je vlastně opravdové zlo? Dobro někoho jiného? Škození pro zábavu? Život na úkor jiných životů? Ale obě poslední varianty jsou jen podmnožinou první. Nečekejte, že Dick tentokrát zapomněl na hledání Boha! On nezapomněl ani na Ďábla. Jenom zapomněl zavřít dveře, několikéř. Přesto nelze než obdivovat, jak psal Terry Gilliam na přebalu prvního vydání: *Všem, kdo mají pocit, že se ztratili v nekonečně se zmnožující realitě moderního světa, chci připomenout jednu věc: Philip K. Dick tu byl před vámi.*

A ještě jedno musím na Dickovi obdivovat: že mu čtenář tak snadno odpustí, že ztratil příběh, protože Dickovy příběhy nikdy neskončí o tom, o čem začaly. Vždycky se musíte dívat hlavně po odhozených skládačkách origami. *Vidím les v slunci rudém zelení opleten. Tam brzy všichni půjdeme přivítat se s létem.*

RIP

Vyšlo Argo v roce 2008.

Jarek Kopeček

Druhý krok ke SF (lehce životopisný)

*Až tu Slunce zanechá svůj odkaz v podobě mizící mlhoviny,
zůstane někdo, koho bude zajímat,
kým jsme byli, kam jsme šli...
A kde jsme skončili?
Jen doufám.
(Já)*

První inspirace

Od mého podivného dětského dobrodružství – setkání s *čímisi na nebi*, které se v povídkovém, mírně nadsazeném zpracování objevilo v jednom z minulých *Interkomů*, uplynuly asi čtyři roky. Po nocích jsem dál sedávala na koberci před oknem a snila o hvězdách.

Po většinu mého dospívání jsem byla mezi vrstevníky neviditelná. Celkem brzy jsem si ale začala uvědomovat, že mi to zase až tolik nevadí, protože zatímco oni chodili pařit, smažit a hulit, já ponocovala docela jiným způsobem, přičemž mi trvalo několik dalších let, než jsem zjistila, jak blbá jsem byla, a že mi to paření teď docela chybí. Jo, puberta kolem třicítiky je dost drsná.

Je zajímavé, jak lidé, kteří v současnosti píšou, začali s touto činností na základce, většinou díky někomu, koho to ale časem bavit přestalo. Mou inspirací byla drobná blondáta *Zdeňka Kristýna Haidingerová/Trefilová*, vedle níž mě jednou v šesté třídě posadili do lavice. Zdeňka v soukromí prožívala všelicos, jen ne klid. Vlastně já mohla být ještě ráda, že mě doma nebili a nestříhali mi vlasy pokaždé, když jsem přinesla horší známku než trojku (bývala bych do konce života plešatá a dost možná i skalpována), a je pravda, že i tahle moje dodnes kamarádka mívala vřdycky jen krátké vlasy. Jejím únikem už tehdy bylo psaní a kreslení. Když jsem ji poznala, psala zrovna do A5kového sešitu příběh o dívce z hor, který doplňovala pěknými ilustracemi. Později přešla Zdeňka do sféry upírů a vlkodlaků a já bývala jejím prvním kritikem kreslených soubojů, rituálů a grupáčů. Dodnes nevím, kam se poděla kresba znázorňující intimní spojení upír-vlkodlak, kterou při hodině tělesné výchovy (ano, flákaly jsme se) zabavila učitelka přímo z rukou nadšené ilustrátorky.

V té době jsme docela často chodily na místní hřbitov, kde jsme svými úvahami o fantastice (ne že bych věděla, že se tomu tak říká) rušily mrtvé.

Zdeňka plánovala svá upíří dobrodružství, já, mírně, ale už doživotně zblblá SF filmy druhé poloviny dvacátého století, stále myslela na hvězdy.

První povídku, kterou jsem napsala (rok 1991), byl fantastický příběh o chudé dívence, inspirovaný pohádkou *O Janovi a podivuhodném příteli*, kterou podle předlohy *H. Ch. Andersena* natočil v roce 1990 *Ludvík Ráža*. Ten ruko-škrabopis stále mám, ale tak deset let jsem to neotevřela (jako většinu ruko-škrabopisů).

A pak, zatímco Zdeňka dál žila ve světě nemrtvých a těch, kteří za jasných úplňkových nocí nalézají uspokojení a zálibu

v cupování nejrůznějších svršků, zmetků a změně nejen svého zevnějšku, začala jsem se zabývat tajemnem.

Bylo mi třináct, když jsem otci zabavila knihu o záhadách. Jakmile jsem ji dočetla, začala ČT vysílat *Svět tajemných sil Arthura C. Clarka*, což byl pořad o záhadách a tajích všeho druhu. A to byl konec, tedy začátek.

Fascinovalo mě samovznícení, problematika dvojčat, duchy jsem viděla naprosto všude. Přitahovaly mě hřbitovy, staré domy, lesy, pole, kruhy v obilí (na zahradě jsem zkoušela kruhy v kopru, ale nevedly se) a moje básníci mamka, pod nátlakem svědomí a učení, že nic se nesmí zkazit, shnit, uvadnout, dělávala koprovkou každý týden, v lepším případě jen jednou. Vodní hladiny ve mně vzbuzovaly respekt před tvory, kteří tam dozajista určitě a bez debat žijí, a lesy touhu vydat se tam za soumraku. Na paloučcích jsem počítala s vílami a nad opuštěnými cestami pochopitelně s UFO. Zprostředkovaně jsem vyslechla názor jednoho drogového dealera – podvědomého sciify, který tvrdil, že *sešňupat Mléčnou dráhu by bylo asi fakt náročný* (nestihl to, umřel). A já si tehdy stejně myslela, že to zase až tak dobrý nápad asi nebude.

Milovala jsem vikendy na chatě Zdenčiny mamky v *Županovicích u Dobříše*, kde jsme na skalách nad řekou, i přes desítky komářích kousanců, vydržely sedět i přes půlnoc. Na druhém břehu řeky bylo kukuřičné pole, v němž se však nedělo nikdy nic záhadného, (až na to, jak záhadně rychle se jim ztrácela úroda v krajních řadách). Povídku „*Jak jsme snědly kukuřičné pole*“ jsem nikdy nenapsala.

Ve školních lavicích jsem dál sedávala s A5kovými sešity, do kterých jsem psala své příběhy, pod sešity školními a proměnlivými výsledky v učení. Též poměr knih v batohu – učebnice: kniha s jiným obsahem byl téměř shodný.

Skutečná SF kniha

„Ten Clarke také píše,“ řekla mi máma po skončení jednoho z dílů *Světa tajemných sil*. To ještě netušila, že mi řekla něco, na co potom několikrát i docela nadávala. Když jsem pak zanedbávala domácí práce na úkor dočtení příběhu o likvidaci lidstva (moje oblíbené téma). Nebo když kočky na dvoře řvaly hlady, protože Romulani a Federace ještě zdaleka neřekli své poslední slovo, bývalo u nás někdy dusno jak ve vzduchové kapse jinak naprosto odvdušněné a opuštěné lodě. Máma připomínala supernovu těsně před kolapsem a moje kasička se měnila v menší černou díru pokaždé, když vyšla nějaká nová kniha. Četla jsem všude, ale jelikož blbě vidím, rodiče začali řešit otázku, jak dlouho ještě vidět budu.

Neřešila jsem to a máma mívala snahu zabavovat mi i žárovku v lampičce.

V myslí mi pořád zněla věta: *Ten Clarke také píše.*

S touto informací jsem později běžela do školní knihovny, kde měli jenom jeho *2010 – Druhou vesmírnou odyseu.*

Jenom?

Bohatě to stačilo například na dokonalé zmatení češtinářky devátého ročníku ZŠ, která mi po mém historicky prvním referátu (Bambi od Disneyho v páte třídě se nepočítá) doporučila, abych si, coby dívka, našla jiný – vhodnější literární žánr. Když jsem jí za pár týdnů přednesla svůj historicky další referát *Star Trek – Nová generace – Střetnutí na Farpointu*, vyvalila oči, posadila se, zmlkla a asi se na chvíli odebrala tam, kde ještě nikdy předtím nebyla a asi to ani nikdy v životě neměla v úmyslu.

A dala mi dvojku, měra jedna zaujatá.

Tak jsem kombinovala knižní a televizní fantastickou zábavu a přes *Vesmírnou odyseu* se dostala ke *Star Treku* a méně známému *Věčku*. *Bradburyho Marťanskou kroniku* jsem četla v době, kdy tu začínala běžet *Akta X* a *Krajní meze*. *Svět na konci času* *Fredericka Pohla* jsem zhltila, když jsem asi postě viděla *Vetřelce*. Na řadu přišly zahraniční sbírky povídek, taktéž autoři jako *Simak* a *Asimov*, *Lem* a *Bradleyová*, *Jean M. Auel*, různí startrekoví autoři a tak nějak podivně působící *Jefremovova Mlhovina v Andromedě*, která tu, teď na to koukám, vyšla v nákladu 41 000 kusů!

Četla jsem i nejrůznější knihy o výzkumu vesmíru. Na některých se podílel nebo je napsal *Jiří Grygar*, *Smrt číhá mezi hvězdami* *Pavla Toufara* a *Den, kdy se nevrátila Columbia Tomáše Příbyla* byly jen malou částí z toho, co mě zaujalo. A pak moje milá *Anna Bauerová*, která mi přivodila nejeden fantastický sen.

V poslední době se moje čtecí touhy zaměřily na *Grega Berara*, z českých pak na knižní produkce nakladatelství *Triton* a *Straky na vrbě*.

Ve víru času

Střední školou jsem prošla více-méně v pohodě. Pětileté studium jsem zvládla již za šest let, přičemž opakování posledního ročníku byl čistě můj nápad. Trochu za to může právě fantastika, které jsem při prvním pokusu nenápadně projít posledním ročníkem dala přednost a chodila za školu (do čajovny a knihoven) v podstatě více méně, spíše více prostě proto, že jsem to tehdy, i teď, považovala za lépe strávený čas. Opravnou zkoušku z matematiky – jediného předmětu, jehož znalost jsem opravdu nedokázala předstírat, jsem odmítla složit s tím, že si to *klidně dám ještě jednou*. Mé tvrzení, že všechno je relativní, u zkoušky neprošlo. Z rovnic o dvou neznámých vypadlo neznámých hnedle několik a já si řekla, že nemá smysl se mu-

čit. Díky tomu, že rok po mém nástupu na střední náš obor neotevřeli, vznikla zajímavá mezerka – rok volna – černá díra, kterou jsem musela překonat, abych se pak mohla do lavice posadit s lidmi o dva roky mladšími.

Rok Černé díry, jak jsem ono období mezi posledními ročníky mé školní docházky nazvala, se nesl ve znamení čtení, dalších pokusů o psaní (rok 2000/2001, měla jsem už 20 sešitů rukopisů) a brigádníčení v tiskárně, z níž jsem si přinesla nejen mnoho zážitků, ale také mnoho knih (o žánru se asi zmiňovat nemusím).

A víte co? Dala bych si to klidně potřetí.

Byla jsem ochuzena o předrevoluční samizdatová vydání děl autorů, kteří se sem dostali až později. Nebyla jsem svědkem vzniku *Fandomu*, ani jsem v té době, vlastně až do roku 2004 (*setkání s A. J. Robinsonem (Garak, Star Trek DS9)*) osobně neviděla žádného tvora, který by se mohl označit za *fana*. Autory jsem znala jen z obálek knih a o tom, že bych se mohla účastnit nějaké literární soutěže (rok 2003), jsem jen mlhavě uvažovala.

Nepřiliší vzdálená minulost

Jednoho dusného letního dne roku 2005 jsem potkala *Haninu Veselou*. Osobně a v metru. Tohle prohlášení by ostatně mělo mluvit za vše. Hanina mě vzala poprvé do *Krakatitu*, doporučila mi všelijaké soutěže, zkritizovala pár mých povídek a díky ní jsem se vzdala iluze o tom, že psát je lehké. Do té doby, a ne moc dlouho, jsme se znaly z jednoho literárního serveru. První naše setkání proběhlo při návštěvě výstavy *H.R. Giger* – otce *Vetřelce*.

A pak už to šlo tak nějak ráz na ráz.

Psala jsem, účastnila se soutěží, jezdila na cony, na literární workshopy, na různé kulturní akce.

Ikarie a Interkom

O Ikarii jsem se dozvěděla z reklamy v nějakém nezajímavém časopise. Nezajímavém proto, že už vážně nevím, který to byl, ale o Ikarii jsem zájem projevila okamžitě. První zakoupené číslo je ze září 2001. Poněkud pozdě, ale díky alespoň za to. Doteď pamatuji, že po jeho přečtení jsem propadla depresi a desivě toužila po tom, aby mi tam také vyšla povídka. A vyjde, letos.

Roku 2001 se stala ještě jedna věc, koupila jsem si svou historicky první sbírku povídek českých autorů – *Kočas*. Zhltila jsem jej a definitivně se rozhodla, že z těch dvaceti sešitů rukopisů začnu tahat moudra a scelovat je v povídky. Vzpomínám, vidím to docela jasně, jak jsem stála u regálu v knihkupectví a držela v tlapce celkem útlou knížku jako svůj malý poklad. Kdyby se mi ji v tu chvíli pokusil někdo vzít, asi bych mu vážně ublížila.

O přepis jsem se snažila dva roky, když přišla řada na první pokus v *Ceně Karla Čapka*, shodou okolností s povídkou, o níž v rukopisech nebylo ani pověstné ř. Vcelku naivní námět – kterak přežívá duše hrdinky poté, co je zavražděna vyhozením z přechodové komory, se mi zdál. Tehdy jsem se probudila po způsobu *Elen Ripleyové*, tedy zpcená, zmatená a mírně vyděšená. Moje první mátožné kroky vedly ke stolu, kde jsem se to rozhodla sepsat. A tak začátkem roku 2003, jedné noci někdy ve tři ráno, vznikla kostra čehosi, co považuji za první svou srozumitelnější SF.

Po dalších pět let jsem si osvojila dovednost objevovat se, v lepším případě v první třetině, až druhé polovině výsledkové tabulky *CKČ*, což mě ale od psaní vůbec neodradilo, ba právě naopak. Lepší výsledky se dostavovaly v jiných soutěžích. A já začala psát poezii. No vážně.

Zvykla jsem si psát reportáže z conů a díky nim jsem poznala *Interkom*. To je takový vcelku nevině vyhlížející, ovšem závislost podporující černobílý informační časopis pro tvory postížené zájmem o fantastiku.

Na první z nich jsem narazila hned v roce 2004. Oznamoval mi nemile, že můj první Čapkovský pokus nevyšel, ale dovolil mi nahlédnout takřka do soukromí jeho přispěvatelů.

A tak jsem se stala jedním z nich.

A teď jsem tu a čekám, co na mě chystá budoucnost, ta mrška jedna, tajemná a fantastická.

Moje rodina a SF

Máma pracuje v tiskárně, takže jsem si mohla nejen okouknout, ale i vyzkoušet výrobu skutečné knihy. Krom kamarádky Zdeňky byla nevědomky tou, která mě navedla k fantastice.

„Bylo to skvělé, teď ještě nějakou napsat.“

Je vyučená brusička skla, v mládí divadelní ochotnice, věcný snilek a pisálek (její povídky se ale nedochovaly). Alespoň vím, po kom to mám.

Otec vystřídal spoustu zaměstnání (od horníka v rudných dolech, po závozníka v místní pekárně). V mládí hodně četl, také dobrodružné romány.

Takže i tohle chápou.

Sestra trochu taktizovala a hned po škole šla na mateřskou dovolenou. Zájem o cokoli, co by se jen vzdáleně podobalo čtení či psaní, se u ní nikdy neprojevil.

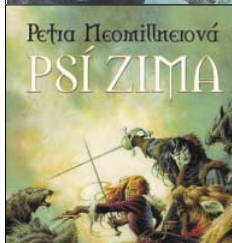
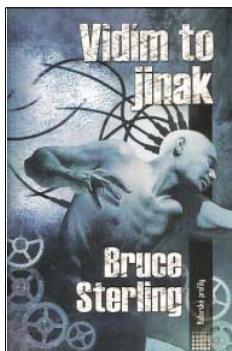
To nechápu.

Bratr se vyučil kuchařem. Krom občasného sledování sci-fi a čtení (spíše fantasy) se jeho zájem o fantastiku pohybuje v mezích uvědomění si, že skutečnost neexistuje a vše je prostě pouhopouhý matrix.

Tomu rozumím.

Vážně doufám, že jsem nebyla příliš otravná, protože tohle byla ještě docela stručná verze.

Jana Dvořáčková

Nakladatelství

Argo
Laser-books
Polaris
Straky na vrbě
Triton

Redaktor

Němec, Tomáš
Popiolek, Jiří
Šust, Martin

Výtvarník

Fibiger, Milan
Ivan, Michal
Krásný, Jan Patrik
Kupčík, Lubomír
Šouflová, Jana

Překladatel

Janiš, Viktor
Kotrlé, Petr
Podaný, Richard
Weigel, Pavel
Žáček, Milan

Počín roku / Nadějný nováček / zvláštní cena

Bronec, Michael – za podporu české fan-

tastiky

Koutský, Pavel a tým – za zeměplošské audioknihy
Ševců, Ladislav a kol. – za tvorbu legie.info

Cena za dlouholetou práci pro SF

Bronec, Michael
Ríša, Vlado
Saudek, Karel

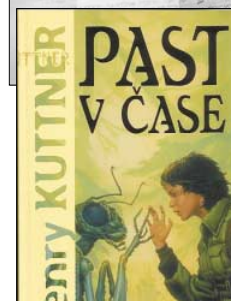
Česká a slovenská povídka* (došlo po uzávěrce)

Koutný, Martin: Žena v zimní zahradě (Mlok 2008)
Medek, Leonard: Křišťálový klíč (Pevnost 10)
Mostecký, Jaroslav: Sloužím vlasti, kurva! (Časovír)
Pavlovský, Jiří: Eskorta (Třpyt mečů, záblesky laserů)
Spáda, Michal: Rozum, cit, niekoľ'ko kúziel, husle & Viola (Fantázia 2008)

Oficiální formuláře druhého kola byly rozeslány s mírným zpožděním, proto připomínáme, že vyplněný formulář je třeba odeslat nejpozději do **24. 4. 2009** na adresu Richarda Podaného.

Rada Akademie SF, F a H

* Povídky najdete na webu ASFFH (www.asffh.org)

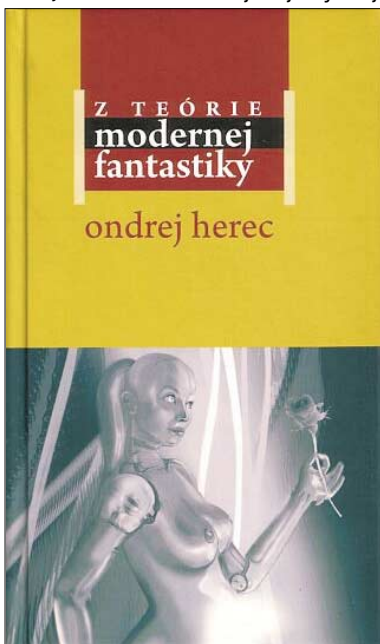
KVARK

2/2009

Také máte pocit, že teorie, a navíc ještě literární, je něco, co musí být už z principu nudné, nezáživné a pedantické čtivo, patřící spíš do školních lavic než do rukou dospělého čtenáře? Pak jste pravděpodobně ještě nečetli žádnou z knih Ondreje Herece. Tato kniha je ucelenou sbírkou devíti esejů uznávaného

autora literárních teorií, jehož největší zá-
bavou je, zdá se, stírání hranic mezi žán-
ry. Většina těchto esejů byla již dříve pub-
likována v různých periodících, nicméně
se zdá, že žádná z nich autorovi nedá
spát a nepovažuje témata za vyčerpaná.
Každá z prací uveřejněných v tomto sou-
boru proto doznala mnoha rozšíření, do-
plnění a stylistických úprav proti první
publikovaným verzím, a tak kniha působí
nejen jako celek i přes široký rozsah
zpracovávaných témat, ale navíc je velmi
čitivá, i když sám autor si prý myslí opak.
Možná si řeknete, jak může být teorie čti-
vá? Za tímto faktem stojí autorova snaha
hovořit ke čtenáři jasným a srozumitel-
ným jazykem bez zbytečných myšlenko-
vých odboček. Do každé studie se také
promítají autorovy neuvěřitelné encyklo-
pedické znalosti z rozličných vědních
oborů, od antické literatury přes psycho-
logii, sociologii, právo, matematiku, filo-
sofii, teologii až ke komiksu a není proto
výjimkou, že ve studiích najdete závěry opírající se o Aristotela
na jedné straně a o Poea, Pratchetta a Lema na druhé.

Knihu otevírá krátká úvaha o tom, zda-li umíme čist fantastiku, postavená na zajímavém myšlenkovém experimentu, při kterém „by autoři měli možnost posuzovat čitatele podle schopnosti dobře anebo špatně čist jejich tvorbu“. Pokračuje

Tak trochu jiná teorie

skutečně brilantním rozbořem prvku, který dle autora definuje fantastiku – pocit zázraku. V následující studii pokračuje zkoumáním dědictví lidové prózy v moderní fantastice, aby posléze navázal jednou z nejlepších prací – snem o hrdinovi – ve které si klade otázku, co definuje hrdinu napříč časem a literárními žánry. Druhou polovinu knihy otevírá velmi zajímavá esej o neomytu nadženy – Xeně. Věřte mi, že se Vám bude líbit. Následuje esej „Globalizace jako science-fiction“, jejíž název hovoří sám za sebe, a pokračuje úžasnou studií „Jaká tvrdá je tvrdá SF“, ve které autor systematicky hledá kritéria pro definování a kategorizování SF od měkké po tvrdou. Celou tuto studii uzavírá jedinečná klasifikační tabulka. Předposledním esejem je vynikající „Upířská erotika“, kterou možná znáte z autorových přednášek, hledající odpověď na otázku, co dělá z upírů tak vděčné téma. Celou knihu uzavírá esej „Pár slov o hororu“, ale nenechte se zmást názvem – rozsah 42 stránek z ní totiž dělá nejdelší práci v celé knize. Tato studie, detailně a naprosto brilantním způsobem odpovídá na otázku, proč se tak rádi bojíme.

Jediné, co bych knize vytknul, je to, že je příliš krátká. Jste-li alespoň trochu zvědaví, pak Vás kniha bude opravdu bavit a neskončíte pouze u jednoho přečtení. Mnohdy budete mít při čtení dojem, že vedete s autorem dialog, že kladete otázky a vzápětí dostáváte brilantní a logické odpovědi. Možná budete mít při čtení také pocit, že nic podobného jste ještě nikdy nečetli, a s největší pravděpodobností budete mít pravdu. Myslím, že minimálně v Evropě neexistuje žádný druhý Ondrej Herec, který by se tak detailně a s takovým nadhledem zabýval teorií fantastické literatury.

Někteří lidé se podívají z okna, aby zjistili, jak je venku, zatímco jiní při tom samém pohledu poznají, i jak bude zítra. Jen hrstku lidí nezastaví mraky ani všední úvahy, ale vidí ještě dál, patrajíce po záblescích velkého třesku. Vzdejme jim za to dík, protože právě oni posouvají hranice našeho poznání.

Filip Štěpánek

A ještě i Interkomu jubilujícímu

Na úvod přeji IK ke kulatému číslu 250 vše nejlepší a současně mu přeji, ať se dožije i oslav dalšího krásného kulatého čísla s nulou na konci, čímž samozřejmě nemyslím číslo 260, ale hledím o něco dál. Přece jen si už člověk na IK za ty roky, co vychází, zvykl, byť si nyní z hlavy přesně nevybavuji, kolik let ho už odebírám. Co si ale pamatuji přesně, tak skutečnost, že mé první setkání s IK mělo souvislost s literární soutěží Cena Karla Čapka, kam jsem svého času párkrát přispěl. Výsledky

onoho „zápolení“ v IK vycházely a stále vycházejí, přičemž jednotliví autoři obdrželi výtisk s výsledky, kde se dozvěděli, jak se umístili. A právě dané číslo IK s výsledky mi o nehdy přišlo poštou, což následně způsobilo, že jsem se stal pravidelným odběratelem, což mi vydrželo dodnes.

Tolik krátká vzpomínka na moje první setkání s IK, pročez zdravím jak jeho tvůrce, tak i všechny čtenáře.

Vašek Vágenknecht

Pod kočičími hlavami antologie městské fantasy

Povídkový sborník editorů Ondřeje Jireše a Antonína K. K. Kudláče pokrývá současnou českou tvorbu žánru městská fantasy (urban fantasy). Objemný svazek (přes 460 stran) představuje autory již zavedené (Renčín, Žamboch, Vrbenská), ale dává prostor i několika méně známým tvářím (Bimka, Kolář). Celkem třináct povídek, které ukazují rozmanitost městské fantasy i v domácí tvorbě, doplňuje *Předmluva* Leonarda Medka, nepřilís povedená obálka a vynikající vnitřní ilustrace Jaroslava Chalásové. Jak tedy vypadají jednotlivé povídky?

Předmluva – Leonard Medek

Přestože nebývá zvykem předmluvu jakýkoliv způsobem komentovat, v tomto případě budí učiněna výjimka. Atmosférický pokus o charakteristiku města jako fenoménu civilizace doplňují úvahy o městských legendách a povzdech nad stavem městské fantasy v našich krajích, celek působí dojmem samostatně stojícího plnohodnotného díla, které je možné směle postavit vedle nejlepších povídek sborníku.

Ukolébavka pro město kryš – Pavel Renčín

Dnes již stálice a záruka kvality na poli české fantasy, Pavel Renčín, přispěl – v porovnání s dalšími povídkami tohoto autora – slabší povídkou. Nalézáme v ní vše, na co jsme u Renčina zvyklí: atmosféru, děj, vyvážené dialogy, sebeironický humor hlavní postavy, spojení přirozeného a fantastického fikčního světa, inteligentní pointu. Ale tentokrát je všechno přitažené za vlasy. Jako kdyby Renčínovi vyhovovalo komornější prostředí (např. povídka *Na křídlech zlatých draků* ve sborníku *Kostky jsou vrženy*), jakmile do příběhu vloží příliš mytologie, postav a zápletek, vše se tříští a rozpadá, hromadí. Faktů, postav a dějů je na čtenáře příliš a dochází k přehlcení (kromě této povídky např. román *Nepohádka*. V něm je ale využit větší prostor, čímž je přehlcení částečně redukováno). Nápad „města, které se probouzí“ už navíc Renčín použil v povídce *Tři páry papuček* (*Drakobijci* 7).

Bůžek a stín – Lucie Lukačovičová

Lukačovičová vydala r. 2007 první román s názvem *Vládci času*. Její povídky velice často čerpají náměty ze starého Japonska, což se projevuje i v této krátké próze. S naprostou samozřejmostí jsou používány tradiční japonské atributy, nám neznámé, autorka využívá – pokud mohu soudit – znalost prostředí, blýskne se i japonštinou. V pozvolna se rozvíjejícím příběhu se z dětské hry stává hra o život (zpočátku podobným způsobem, jaký Roald Dahl použil v povídce *Přání*, později po-

někud realističtější), vše se opět uklidní, aby nás Lukačovičová vzápětí „dorazila“ geniální pointou.

Můj dům, můj hrad – Alexandr Kazda

Jedna z neoriginálnějších povídek sborníku, vše stojí na neobyčejném způsobu propojení dvou světů. Z důsledků tohoto propojení pak plynou všechny ostatní děje – ty, které působí komickým dojmem (v přirozeném světě), i ty až naturalisticky drsné (už samo prostředí, kam se aktéři bez vlastního zavinění dostanou). Autor bravurně zvládá více rovin příběhu i psychologické vykreslení postav postavených do neobvyklé situace (vezměte postavy seriálu *Ztraceni* a tajuplný ostrov vyměňte za fantasy krajinu s nepřátelsky laděnými elfy), opět nechybí silná pointa, která posouvá celkové vyznění povídky do oblasti hororu.

Oběti a vrahové – Miroslav Žamboch

Ostřílený autor „drsných“ fantasy příběhů s Koniášem, Baklym a agentem JFK se pustil do dosud neprobádaných vod městské fantasy. V podstatě se drží osvědčených prostředků detektivních příběhů s přesahem do fantasy, lechce by se dala najít podobnost s Greenovým Johnem Taylorem a sérií *Noční strana*. Drsný (zase to slovo – jako by bylo s Žambochem spojeno!) hrdina-detektiv, živící se chytáním čarodějů, kteří přestoupí zákon, se vydává za případem, který čtenáře provede hrdinovou minulostí tak, aby se na konci všechny nitky příběhu protnul. Přidejte nešťastnou lásku, pár kamarádů z minulosti, kteří se změnili, něco nostalgie, kapku melancholie – a máte návod na povídku. Žamboch tuto hranici nepřesahuje, přesto povídka není tak banální, jak by se mohlo zdát. Ze svého pohledu mohu říci, že co se čtivosti týče, Žambochova práce u mě na celé čáře zvítězila. Pointa, ač víceméně klasická, má v celkovém kontextu něco do sebe, příznivcům „drsné americké školy“ (R. Chandler a spol.) určitě doporučuji.

Hra na tiché léto – Františka Vrbenská

Na zařazení této povídky se ukazují záměr editorů, kteří naprosto jasně střídají strhující na ději postavenou povídku (Žamboch) s klidnou, zoufale atmosférickou, na fantasy možná až příliš realistickou povídkou, ve které se vlastně nic převratného nestane. A při tom „nic“ se dějí divy, umírají města a rodí se nová. Kdo někdy slyšel Františku Vrbenskou, ví, že tato dáma je mistrovská vypravěčka (což hojně dokazuje na přednáškách na nejrozličnějších conech). I tato povídka (po vzoru *Babičky* Boženy Němcové bychom k ní mohli přiřadit podtitul „Obrazy z městského života“) to v hojně míře dokazuje, každé slovo má svoje místo

– vulgarismy v promluvhách postav by v obyčejném městě snad ani nebyly na místě, zde jen podtrhují atmosféru umírajícího města, jeho zhrzených obyvatel i vyčerpaného okolí, časté popisy, zmiňované jakoby letmo, dokreslují kulisy, které už nemají ani sílu na to, aby se v nich odehrál nějaký děj. Ale v Tanychinu (jméno města) se něco děje. Pozvolna, pomalu, stejným způsobem, jakým město odumírá. Pozvolna, pomalu.

Druhá protisměrná – Filip Gotfrid

Podobně jako v příspěvku Alexandra Kazdy, i zde je čtenář seznámen s naprosto neotřelým (a naprosto samozřejmým) způsobem, jak překročit hranice mezi světy. Jezdíváte někdy tramvají? A všimli jste si někdy, že tramvaje v protisměru jezdí vždycky častěji než v tom směru, kterým potřebujete jet, obzvláště pokud spěcháte? Vysvětlení tohoto jevu je základním stavebním kamenem v podstatě jednoduché povídky, která kromě tohoto nápadu přináší opět i geniální pointu (všimáte si, jak jsou povídky jednak vypointované a jednak tragické? Vskutku zajímavé!).

Všude je voda – Petra Neomillnerová

Prózám Petry Neomillnerové jsem dosud nepřišel na chuť. Bývají akční, podobně jako Žambochova díla, ale *jinak* akční. Žensky. Tak to nazývám. Ve *Všude je voda* pracuje s neotřelými (srovnáme-li to se Žambochem, který vsadil na tradiční motivy) postavami a prostředím. Nesmí chybět město, tradiční je i cesta kanály, ale novinkou je šamanská magie. I ve městě jsou šamani odkázáni na základní živly, o to zajímavěji vypadá nápad spojit tento druh magie s fenoménem, který zastupuje civilizaci, opak přírody. Povídka má spád, ale podobně jako u Renčína mi přijde přehlcená množstvím náznaků, které později nikam nevedou.

Ostří času – Jiří W. Procházka

V porovnání s ostatními povídkami nepříliš vydařená práce. Chybí jí pointa, humor je spíše hrubšího zrna a kromě obyčejné záchrany světa (která je pro hrdinskou fantasy typická) se nic moc nestane. Příběhu chybí jakékoliv hlubší pozadí. Co hůř, v podstatě nikdo z hlavních hrdinů nezemře, takže povídce chybí i hrdinsko-fanatastický patos. S absencí patosu už nám zbývá pouze řemeslná práce, a tu v našich vodách zvládají i další autoři, mnoho z nich i lépe...

Bitva o Anděl – Michal Špaček

Pokud bychom chtěli rozdávat ceny, tento text by byl adeqtem na první místo v kategorii nejkontroverznější povídka antologie. Podobně jako u Renčína a Neomillnerové dochází k přehlacení postavami, událostmi i vším ostatním, ale tentokrát záměrně. Celkově je povídka... absurdní. Vzhledem k tomu, že se neorientuji v pražském místopisu, mi nejspíše unikly některé detaily, nicméně povídka je minimálně na hranici dobrého vkusu.

Muž bez medových koláčků – Martin Kolář

Opět nám editoři po akční podívané servírují silně vypointovanou atmosférickou hříčku. Pod heslem „Nepřecházejte! Ne-

chodte podchodem! Vraťte se!“ (str. 367) scházíme s obyčejným hrdinou do jednoho obyčejného podchodu v neméně obyčejném městě. Autor naplno využívá malého prostoru povídky, ve které hraje roli pouze samotný podchod (s nápisy na zdech, tmou, tajemnými zvuky a žebřákem) a psychika a představitelství jediné jednající postavy. V tomto omezeném fikčním světě se v čase jednoho průchodu pod zemí odehraje příběh, který splňuje aspekty hororu, městské fantasy i psychologické prózy.

Sto patnáct a čtvrt dne – Jaroslav Mostecký

Spolu s povídkou Jiřího W. Procházky zklamání. Naštěstí obsahuje i nápad, který je ovšem využitý poněkud pochybně. Stejně tak pointa – přiškrcená, přitažená za vlasy, příliš citová. Na celém příběhu je možná nejméně šťastný základní nápad – využití Tolkienovy mytologie. Objeví se zde například postava krále Thingola, ale elfové nejsou „tolkienovští“. Mají blíže k Sapkowskiho pojetí elfů, možná ještě spíše k elfům z výše popisované povídky Alexandra Kazdy. Používáním klasických postav v novém kontextu ztrácí Mosteckého text autenticitu a stává se fraškou, napodobeninou, která se snaží těžit z přeměnění předlohy, ale příliš se jí to nedaří.

Kdo tancoval s povětrnou vílou – Jakub D. Kočí

Pro změnu povídka, kde „zlo vítězí“. Pointa není tak silná, autor to vynahrazuje v použitých kulisách. V úvodní procházce po Praze s hrdinkou Beátou předvádí Kočí kouzelné panoptikum snů a představ, při kterých jde sice mnohdy o život, nicméně čtenář má jedinečnou možnost spatřit část autorovy fantazie, odkrytou, nahou a pracující na plné obrátky. V tomto případě příběh spíše ničí imaginativnost spisovatele, než aby ji povzbuzoval. Škoda.

Ta, která chodí třikrát – David Bimka

To nejlepší na závěr? Možná. Co se týče práce s jazykem a slovní zásobou, vychází z toho Bimka podobně jako Vrbenká nebo Medek – styl povídky je bravurní, radost z každého slova je téměř hmatatelná, autor si hraje s jazykem a využívá výhod češtiny, jak a kde jen může. Silnou i slabou stránkou příběhu je mytologie, která tvoří rámeček povídky, zároveň je jí tam ale tolik, že je příliš jednoduché se ztratit. Atmosféra, kouzlo češtiny a inteligentní, nepatetický příběh o proměnách města – to vše patří k této povídce. Určitě stojí za přečtení.

Antologie *Pod kočičími hlavami* přináší výběr povídek, v němž si každý čtenář přijde na své. To je zároveň nevýhodou, neboť každý čtenář zde najde minimálně jednu povídku, která nebude jeho šálkem čaje. Autorům ale nemůžeme upřít řemeslnou dovednost a originalitu. Ač jsou všechny povídky představiteli žánru městské fantasy, každá z nich je jiná, využívá jiných aspektů města a jiných motivů. Dle mého názoru může směle konkurovat zahraničním antologiím, přestože většina povídek zatím nedosahuje kvalit špiček žánru – Gaimana nebo Miévilla.

Jan Křeček

Civilizační šok: Vyprávění pojaté jako příručka pro potenciální emigranty

Část devatenáctá:

Je líbo kapitalismus po česku, nebo po americku?

Týden po příjezdu do Ameriky jsme začali hledat bydlení a narazili na podnikavého realitního agenta. „Na co si najímat byt?“ užasli nad námi. „To jsou vyhozené peníze. Kupte si dům!“ Koukali jsme na něho nedůvěřivě.

Psal se rok 1996, premiér Klaus a jeho reforma byly v Čechách na vrcholu, ale trh s bydlením jsme neznali. S Renatou jsme první český podnájem pořídili tak, že jsme všechny úspory šoupli jako úplatek za podivnou smlouvu manikům, kteří tunelovali motorest v Říčanech. Představa, že si můžeme pořídít z prvního platu americký dům, nám připadala hodně ujetá.

Zatímco jsme se pochechtávali, realitní agent zatelefonoval mému zaměstnavateli, osobní mu potvrdilo můj plat a s touhle informací pak během pěti minut vymámil z banky příslib stovčací tisíc dolarů. Za to se dal v okolí Milfordu koupit mírně chátrající dům. Neměli jsme ponětí, jak dlouho v Americe vydržíme a jak bychom hypotéku spláceli, tak jsme nabídku odmítli. Byla to chyba. Když se na to dívám zpětně, vydělali bychom na tom slušné peníze. V následující dekádě se totiž ceny domů zdvojnásobily až ztrojnásobily.

Tímto způsobem začínala v Americe krize.

kteřá je právě v plném rozpuku. Zasloužily se o to Fannie Mae and Freddie Mac, dvě hlavní hypoteční společnosti založené federální vládou. Ty dostaly od Billa Clintona v roce 1993 štulec pod žebra, aby začaly poskytovat hypotéky i nemajetným přistěhovalcům, jako jsme byli my, s nulovým počátečním vkladem. Ke koupi stačilo složit pět procent ceny domu, a i ty vám půjčila banka. Myšlenka spočívala v tom, že majitelé domů jsou fiskálně zodpovědní, nedrogují a makají, aby umožili svůj dluh. Díky jejich tvrdé práci měla Amerika vzkvétat.

Za Clintonovy éry ekonomika rostla a ve federálním rozpočtu se vršily přebytky. Díky větší poptávce trh s domy zažíval konjunkturu a ceny letěly nahoru. Naši známí ve věku dvacet pět let vlastnili v pořadí už třetí dům. Ty dva

předchozí prodali se ziskem a mohli si dovolit větší hypotéku na honosnější barák. Uživat si na dluh se stalo životním stylem. Čerství absolventi amerických univerzit jezdili v novém autě (na lízing), bydleli ve vlastním domě (na hypotéku) a ještě si užívali života (díky kreditním kartám). Rychle nakazili i starší generaci. Kolegyně z práce si posteskla, že má dost toho, jak její děti mají lepší auta a domy, a tak začala také utrácet, aniž by jí přišlo na mysl, že bublina blahobytu jednou splaskne.

Tímto způsobem mnozí svou hypotéku neumožili, ale naopak znásobili. Finanční poradci tvrdili (a pořád tvrdí), že splácení dluhu před termínem je nesmysl a je moudřejší volně prachy otáčet na burze. Jenže po splasknutí přemrštěných cen akcií šly rodinné úspory do háje. A protože na akciovém trhu stojí i důchodové fondy, většina penzistů musela důchod odložit. Nemají ho čím financovat. Bill Clinton tak dosáhl svého cíle. Američané dnes bydlí ve svých domech a zodpovědně pracují, aby neskončili na ulici.

Fakt je, že i před krizí Amíci pracovali o poznání usilovněji než Evropané. Pracovní den je hektický, dovolená krátká. V dobrých firmách dostanete tři týdny dovolené za rok, ale často začnete jen s dvěma a třetí vám připíšu až po odsloužení

pěti let. Pracovní morálka je motivovaná iak možností služebního postupu a vysokých platů, tak strachem, abyste nebyli první na dlažbě, až akcionáři usoudí, že produktivita firmy klesá.

Po tvrdé práci ovšem Američané také tvrdě odpočívají. K domácím pracem typu svépomocné přestavby domu nebo třeba jen výměny záchodové mísy se rozhoupou jen nadšeně (např. moje žena). Většina lidí si nechá udělat profesionálně i triviální věci, jako je výměna stěračů nebo instalace vodovodní baterie. Moje kolegyně například neví, jak nabrat u pumpy benzín. Celý život jezdila zásadně do dražších pump s plnou obsluhou.

Hektický pracovní rytmus se už Američanům začíná zajídat. Nejspolehlivější způsob, jak je vytočit, je nasadit francouzský přízvuk a postesknout si, že oproti nim máme v Evropě mnohem nižší platy. Dostane se vám poučení, že Američané si vyšší plat zaslouží, protože neznají pět týdnů dovolené, dvě ho-

diny polední přestávky, pětaticetihodinový pracovní týden, odbory a dvouměsíční letní stávky.

Nedávné prezidentské volby potvrdily, že mezi USA a Evropou jsou také značné rozdíly v chápání politiky. I v Čechách samozřejmě rozlišujeme pravici a levici, ale naše ODS vyměkla směrem k politickému středu a ČSSD lavíruje na hranici populismu a dobrého vkusu. KSČM v parlamentu české voliče nevzrušuje. Přiznat se, že jste členem komunistické strany, už dnes v Americe nezbudí takové reakce jako v padesátých letech (komunista = zloděj, který znárodňuje, mučí politické vězně a kouří kubánské doutníky), ale pořád si od vás Američané štitivě odsednou a zakáží svým dětem kamarádít se s těma vašima.

Z historických důvodů se v Čechách za sociální citění nestydíme a přihlásit se k levicovému smýšlení není bráno jako přiznání, že sympatizujete s gulagy. Američany tím nenadchnete, ale lidé v Evropě bez uzardění potvrdí, že jim sociální stát není proti mysli. A to i voliči ODS. Nevěříte? Tak si vyzkoušejte následující krátký test.

- 1) Jsou přídavky na děti správné a morální?
- 2) Mají mít všichni lidé zdravotní pojištění?
- 3) Má stát garantovat důchod, ze kterého se dá slušně žít?
- 4) Má být vzdělání zadarmo, včetně vysokých škol?

Americká odpověď na všechny tyto otázky je rozhodně ne. Kromě republikánů to často tvrdí i demokrati. Přídavky Američanům připadají jako fantasmagorie. Co prosím? Že by měl stát platit rodinám na děti? Myslíte sociálním případům, kteří umírají hladu?

Zdravotní pojištění si každý musí zaplatit sám. Kdo nepracuje nebo nechce být pojištěný, je to jeho riziko, ale začaluje u doktora plnou cenu. To platí i pro lehkovážné české turisty. Počítejte s tím, že ceny za jakékoli vyšetření jsou horentní. Díky překlepu v čísle mé pojistky nám přišel za porod účet na sedm tisíc dolarů. Bez karty pojištění zruinuje turistu i banální hospitalizace.

O důchodu jen tolik, že kdo dnes nemá nahrabáno nebo dodatečně důchodové spoření, z klasické americké sociální pojistky (social security) nevyžije. O vzdělávání jsem psal v kapitole 13. Představa, že by vysoké školy měly být zadarmo, je Američanům cizí. Většina univerzit je soukromých, a kdyby nevybíraly školné, musely by zkrachovat. Včetně Harvardu.

Republikáni (nebo přesněji konzervativci) tradičně tvrdí, že je třeba podporovat korporace, nejlépe snížením daní. Korporace vyprodukují blahobyt, který se nezadržitelně rozšíří do středních vrstev a pár dolarů zbude i pro nádeníky. Zvětšující se rozdíly v rozvrstvení majetku mezi manažery a nižší střední vrstvou je neznepokojují. Vždyť milionáři celý systém táhnou, takže si zaslouhují větší odměny.

Demokrati (liberálové) kontrují tím, že rozmlsat korporace není dobrý nápad. Šfáva (gravy, čti grejvy=šťáva z masa) do spodních vrstev nedoteče, protože pekáč stačí vylízat manažeri. Demokrati (Obama) tvrdí, že systém napraví federálními penězi, které v neslychané míře nalejou do systému. Kdo maže, ten jede. Snížení daní není v plánu, protože by nebylo odkud brát na vládní přerozdělování.

I když Amerika zvolila Obamu, bylo to především gesto znechucení z let minulých a strach z krize. Padesát procent obyvatel USA v něm vidí socialistu, neboli škůdce národa. Někteří z mých kolegů v práci opravdu věří, že Obama rozhází státní peníze a Ameriku zruinuje. Jejich neomylné republikánské přesvědčení jim nekalí ani vědomí, že socialistický krizový balíček nalil do ekonomiky už Bush, který předtím Ameriku přivedl na buben válkami v Iráku a Afganistánu.

Jak jsem naznačil, konzervativní zastánci tradičních hodnot mají v Americe navrch. I řada demokratů chápe, že sociální stát je podvod typu pyramida. Dokud se rodí děti a počet platíků převyšuje množství důchodců, systém funguje. Jakmile se pyramidě přestane rozšiřovat základna, sociální stát kolabuje. I z americké perspektivy vypadá všeobecné zdravotní pojištění, důchody a vzdělání zadarmo jako bezva nápad. Jenže tady vědí, že každé letadlo doletí, až dojde grejvy.

Podle americké konzervativní moudrosti má člověk zůstat na zemi a postarat se sám o sebe. Až se postará, může navíc přispívat na charitu. Můj šéf, člen mormonské církve, mi prozradil, že jejich kostel před krizí přispíval pět tisíc dolarů měsíčně na potřebné. Teď je to sto tisíc a bude hůř.

Američtí demokraté si překerní pravdu o sociálním letadle uvědomují, ale tvrdí, že když bude kapitalismus inteligentně a důsledně regulován, bude to fungovat. Třeba ve stylu Clintonova dlobance do Fanny Mae, aby půjčovala i nesolventním. To ze začátku vypadalo tak nadějně, že i Clintonův nástupce Bush junior se naparoval, že za jeho vlády je v Americe historicky největší procento vlastníků domů (69,8%, 2005). Podával to jako svou zásluhu a výsledek konzervativních hodnot republikánů.

Kapitalismus po americku mě vždycky překvapoval filozofii, že utrácení je nezbytnou podmínkou úspěchu. Všichni podvědomě chápou, že prachy se musí točit, jinak se blahobyt zadře. A tak je točili, i když žili na dluh. Naši známí si nemohli vyskakovat, a přesto jezdili v nových autech na lízing.

Kdyby to byla normální auta, tak neřeknu, ale pořizovali si vozidla typu SUV (esjúvi, Sport Utility Vehicle) a obrněné typu Hummer (vozidlo vyvinuté pro americkou armádu), co žerou dvacet litrů na sto km. Doby, kdy benzín stál v přepočtu pět korun za litr a výdělky americky rostly jsou už pryč. Dnes se u pumpy amici kroutí jako žížaly. Evropané se zhruba čtyřnásobnými cenami benzínu a polovičními platy se kroutí jako osm žížal.

Několik menších recesí a ekonomických souchotin v posledních dekádě Amerika řešila razantní pobídkou spotřeby. Fungovalo to bezchybně. Lidé vyluxovali konto, vzali si další hypotéku a našli si večerní práci. I když měli obří dluh, kreditní společnosti jim pořád cpaly další karty a zvyšovaly kreditní limity. Utrácejte co hrdlo ráčí, budoucnost bude růžová! Naši známí jezdili na dovolenou na Havaj, zatímco odkládali splátky na dům. Každý, kdo měl v hlavě alespoň tučet mozkových buněk, věděl, že musí investovat do akcií. Počítalo se s nekonečným růstem a jistým ziskem. Důchodci začali v devadesátých letech po internetu vsázet na cenné papíry místo na koně. Díky tomu zaznamenala burza příliv nových peněz a akcie rostly, aniž to bylo podloženo výkonem podniků.

Jak jsem přišel k SF?

Ted', když nastala krize, je nejdůležitější hledat viníka. Já s tím nemám problém, můžou za to Island'ané! (Nebo trpaslíci). Ti proústrovali svůj ostrovní stát jako první a obnažili nesmyslnost spotřební pyramidy. Při následném střizlivění investorů vyšlo najevo, že hezká řádka amerických hypoték je také nekrytá. Ceny domů klesly, často pod hodnotu dluhu, kteří měli vlastníci na krku. Tím pádem přestalo mít ekonomický smysl splácet. Navíc se ukázalo, že hypoteční banky většinu dluhopisů prodaly investorům, takže se nekryté směnky rozšířily po celé ekonomické sféře jako nedetekovaný virus.

Tak jsme do toho spadli a Američané přestali utrácet. Všichni, i ti, kteří si to ještě mohou dovolit, což sestupnou spirálu zakřivilo ještě víc. V lednu a únoru byla obří parkoviště před supermárkety skoro prázdná. Podle moudrosti co není nutné koupit dnes, odkládá se na zítřek, se neprodávají auta, nejedí se na dovolené a zábavní parky přišly o zákazníky. Krize důvěry ovlivňuje ceny akcií, takže dnes mají menší hodnotu, než odpovídá skutečné ekonomické síle podniků. Začíná se propouštět, i když je možné, že kvalifikovaná pracovní síla bude do půl roku těžce chybět.

Amerika zareagovala bouřlivě, Česko je zatím v závětví. Já to přičítám zpomalené reakci na krizi důvěry. Amíci už důvěru ztratili, Čechům ještě nedochází, jaký průser se na ně valí.

Na tomto místě zarisuji a dovolím si předpověď' věcí příštích. Miliardy vržené do ekonomiky Obamou oddálí implozi o několik měsíců, během kterých budou Amíci škudlit víc a víc. Po roce je to však přestane bavit. Život v očekávání nejhoršího není velká legrace, zvlášť když to nejhorší pořad ne a ne přijít. Tak začnou pomalu využívat neuvěřitelných slev a znovu kupovat auta. První kladný ekonomický ukazatel bude prohlášen za konec krize a všem otrne. Psychologická krize důvěry povolí a tím i krize jako taková. Firmy začnou najímat, akcie půjdou nahoru. Po spotřebním půstu všichni začnou nakupovat jak zběsilí.

Za pár měsíců nato Obama vystoupí v televizi a v přímém přenosu si pogruluje. V skrytu bude vědět, že nic nevyřeší, jenže nebude chtít pošramotit křehkou důvěru v ekonomiku. Zbylí kritici a ekonomové s ním budou držet basu ze stejných důvodů. Recese akutní přejde do recese plíživé, ale to už nikomu vadit nebude. Jak víme od Karla Marxe, samotná podstata amerického kapitalismu spočívá v cyklické krizi, takže se není nutné znepokojovat.

Ted' vážně. Americká ekonomika se dokáže zmátořit z hodně věcí a to překvapivě rychle. Tři sta miliónů spotřebitelů něco vydá. Když se nedaří Kalifornii, lidé se stěhují do Nové Anglie, a naopak. Americký pracovní trh je dynamický, mobilita lidí velká a všichni mluví stejným jazykem. Tahle země nějakou krizi rozdejechá.

A zase nevázně. Spíš se bojím o Česko a Čínu. Český pesimismus a zklamané očekávání Číňanů z jejich úžasné třetí cesty můžou nahradit Island coby spouštědla nové americko-světové krize. Takže se má optimistická předpověď' o návratu dobrých časů může kdykoliv zhatit. Jestli chcete odvrátit katastrofu, kupujte Hummery.

Martin Gilar

To je dlouhá historie, začalo to už v dětství, kdy mi tatínek předložil pár knížek tehdy „pokrokových“ autorů fantastického ražení, jakými byli kupříkladu pánové Stanislav Lem, bratři Strugačtí nebo Ivan Jefremov. K tomu je třeba samozřejmě přidat i naše autory, byl jsem vyloženě unesený dobrodružstvím cestovatelů do souhvězdí Kentaura v Planetě tři slunci pana Babuly, jako mnoho jiných jsem bral Součkovu Cestu slepých ptáků zcela vážně a začal pochybovat až v okamžicích, kdy se plánovala cesta na Mars. No a nesmím zapomenout na skvělá komiksová dobrodružství na zadní straně ABC mladých techniků a přírodovědců.

Postupně jsem objevoval další autory, z nichž mě nejvíce zaujali pánové Velinský, Neff, Martin, Aldiss a mnoho dalších. Teprve po revoluci jsem narazil na Heinleina, Clarka, Asimova, Herberta a Simmonse, stále jsem se ale pohyboval v hájemství vědecké fantastiky. K fantasy mě kupodivu nepřivedl žádný velikán, ale poctivý řemeslník David Eddings se svým Eléniem. Teprve potom jsem se pustil pořádně do studia díla pana Tolkiena a postupně našel Sapkowského, Bradleyovou, Kadlečkovou nebo Vrbenskou.

Vždycky jsem toužil literaturu prožívat i aktivně, dlouho jsem k tomu nenašel odvahu, až když mě nemoc zbavila možnosti normálně pracovat a ocitl jsem se v invalidním důchodu. Začal jsem psát novely a povídky, mnohé z nich byly hodné jen šuplíku (resp. harddisku mého počítače), něco jsem dal na literární servery na internet a začal jsem se vtírat mezi začínající autory účastí v literárních soutěžích. To byla i moje cesta k fandomu, dříve jsem totiž pokládal hnutí fanoušků za něco, co se malých měst jako Prostějov příliš netýká. Literární soutěže a internet mi otevřely cestu k poznání, že fandom je prostě dobrá parta lidí, kteří se snaží něco pěkného pro druhé udělat, aniž by za to očekávali odměnu.

Velice si tedy vážím toho, že jsem předloni skončil v Ceně Karla Čapka na šestém místě v kategorii krátká povídka. Když si představím, kolik lidí se na tomto úsilí podílí, jsem udiven, že se nějaká moje slátanina mohla dostat až tak daleko.

Protože jsem už starší a ne moc zdravý, potřeboval bych zajistit přílišný komfort, abych se mohl účastnit conů a jiných SF akcí. Fakt je, že to máme od nás z Prostějova do Prahy daleko, takže zbývá Brno, jinak je to tady na východě Moravy poněkud slabší. Což o to, plánu na různé projekty (hlavně internetové) mám spoustu, co se ale skutečně podaří realizovat, je ve hvězdách. Potřeboval bych stroj času, abych všechno stihl. Obávám se ale, že nejsem tak technicky zdatný, abych něco takového sestrojil. Tak o tom alespoň píšu, protože pokládám fantazii za něco nádherného, co posouvá lidský rod dál od všech primitivních živočišných pudů.

Mohl bych pokračovat do nekonečna, mluvit o fantastice se dá dlouze.

Posuďte sám, jestli se něco z těchto blábolů dá použít. Pokud ne, nebudu se zlobit. Dávno mě netrápí lačnost mladých autorů, s nimiž se téměř denně setkávám na literárních serverech. Čím blíže jsem k smrti, tím více si vážím času, který je nám dán, ale tím více si uvědomuji, že kdybychom dostali všichni čas světa, stejně nikdy nestihneme udělat všechno, co bychom učinit chtěli. Být vděčný i za málo, za jasný plamínek v šedi všedních dní – to mě drží při životě.

Zdraví Pavel D. F. Hrubý

Nomádi a Rusové

Asijské vlivy v ruských dějinách... a k tomu mám chuť potměšile doplnit „českýma očima“. Pohled na Rusko je u nás tradičně dobově závislý a osciluje od blaženého okouzlení po zavilé odsouzení, vzdor tomu, že je to tradičně vztah spíše efemérně platonický. Věřím, že mnohé oběti minulého režimu to rozzuří, ale v rámci objektivitu bych případným ukřivděným doporučil nahlédnout do dějin Polska nebo třeba Samojedů a potom si teprve stěžovat. Ostatně, Edgar Knobloch sám svou práci vědomě koncipoval prvoplánově jednostranně a konfliktně. Pochopil-li jsem správně, pak se jeho kniha pokouší být kontratezí Masarykovy studie Rusko a Evropa.

Nomádi a Rusové věru neměli šťastný a jednoduchý osud, čímž nemyslím jen národy, ale i knihu. Vznikala už od poválečných let, poprvé autor své poznámky zničil před procesem s Bohušem Tomsou, podruhé před emigrací. Další vydání připravené již v Anglii dostalo v roce 1974 nálepku hysterické propagandy v duchu studené války, což autora na dalších dvacet let odradilo. Pak vydavatelé uzárlí českému standardu meziřádkové historie a dnes máme český překlad k dispozici.

Užitý historický pohled vychází z tvorby historika Georgije Verdanského, který spolu s „fonologem“ Trubeckým formuloval v Praze euroasijskou teorii ruské historie. Pokud ovšem otevřeme Natašin tanec Orlanda Figese, zjistíme i bez znalosti klasiků, že obrácení se k stepním kořenům je staré jako křivda sama a proslul jím kromě Dostojevského třeba také Blok (kus jeho poémy Dvanáct zpíval Nohavica).

O co tedy vlastně jde? Co je tak zásadně odlišného? Knobloch chce na historických údajích ukázat, že Rusko je typickým příkladem univerzalistického kočovnického státu, jakým byla Zlatá horda. Státem ukrutným a věčně hladovým a že takovým bylo už od počátku věků, tedy od Kyjevské Rusi, neboť i její vrchnost žila loupeživě a jediné, co ji na lidu zajímalo, bylo, jak ho pochytat a prodat do otroctví.

Možná právě tím, že dělá z Kyjevské Rusi subsaharské vesnické královstvíčko a ještě tvrdí, že Velká Morava (jejíž jádro navíc umísťuje na vrcholy obou Fater) byla úplně stejná, mě naladilo k jízlivosti, ALE... Univerzalistický stát založený na myšlence: Jedno Nebe, jeden císař, jedna říše, vyznávali také Čiňani, vzdor tomu, že jejich stát je vyloženě antikočovnický. Byli-li Rusové vojenskou elitou parazitující na usdlé zemědělské populaci, nejsem si jist, že tuto populaci lze operativně označit za „Slovany“ (takto etnicky odlišné od zlých Rusů). Utlačovali také zlí velkoMoravani hodné usdlé Čecháčky, Slezany a Slovincy?? Nedalo by zřejmě velkou práci najít si, že v 10. století se vrchnost chovala k poddaným nevybíravě všude na světě. On vůbec náhled na mizernou úroveň dobového zemědělství nějak nepasuje třeba s prací o Soběslavou I. Ibrahim ibn Jakúb nepopisuje podvyživené trosky, ale bohaté území, kde je lacino. Zcela obecně sice způsob obživy, kupříkladu u korjušek, definuje poddruh, a to bezesporu platí i u knížat a otrokářů, že se oficiálně nemnoží s poddanými, ale sledovali-li bychom tuto cestu důsledně, museli bychom považovat vládu, případně všechny členy politických stran za národnostní men-

šinu. Pokud nahlédneme do diskusí nějakých on-line novin, bezesporu nebudete muset klikat dlouho, než tento názor potvrdíte!

Nakonec se po sto stranách Knobloch dostane do situace, že nejkočovnější nomádi jsou ruští šlechtici, zatímco usdlé hodnoty správy a řádu zastupují nejlépe Mongolové, což kupodivu není myšleno jako důkaz sporem. V zemi je taková bída, že se přemnožují tuláci, vzdor tomu, že by lidé měli umírat hladem, a jiné perly, jako je ztráta životně důležitého obchodního spojení s Konstantinopolí, které bylo k ničemu, protože se používalo jednou ročně a stejně nebylo s čím obchodovat (kočovníci nic nevyrábějí, jenom kořistí) a za otroky se stejně vozily jenom cetky. Obchůzka z Kyjeva do Konstantinopole přes Krakov, aby se předešlo přepadům Polovci ve stepi, je taky dobrá! (Nevymysleli cestou radikální ruští mniši Ku-Klux-Klan?)

Zvláště část o Kyjevské Rusi mi přijde přestřelená místy až do dánikenovských dimenzí, což mne přepnul do skeptického módu. Později v dobách Petra I., přiznávám, nedovedu vysvětlit, proč ruská šlechta natolik udivovala obhroublostí. Sázel bych spíše na nemožnost cestovat kombinovanou s arogancí sebejistých než na 600 let staré dědictví Kyjevské Rusi. Trochu mne to mrzí, neboť v počátku mne kniha nadchnula používáním „nezbytné dějepřavy“, tedy toho, za co dostal Diamond Pulitzerovu cenu. Věřím historickým nezbytnostem, ale ne ekonomickému rozboru ruského státu, ostatně před třicetiletou válkou bylo poddanství v zemích České koruny také mnohem volnější než pár desetiletí před jeho zrušením. Mizérie se dá vybudovat celkem snadno a netřeba k ní tisícileté know-how.

Neměl bych zmnožovat entity nad rámec nutnosti, ale proviním se, stojí to za to. Otázka měš! To bych zhořk! K čemu je dokazovat, že v Rusku nemohlo být tolik měst, kolik uvádějí kroniky, ale bylo jich jen asi šest? Jak mohl držet násilím udržovaný stát, když měl střediska moci vzdálená čtrnáct dní pochodu?? Autor promine, ale představa, že řemeslníky v nelidnatých městech tvořili neprodejní otroci, které tam uložila kočovná nomádsko-manýrová šlechta, aby byli alespoň k něčemu, když už nejsou na prodej, je daleko za hranic soudnosti. Chápu, špatně se to shání, ale doporučuji vyhledat Pleiner: Staré evropské kovářství nebo nějakou nadšeneckou stránku a velice snadno se přesvědčíte, že kovářem v době Velké Moravy nemohla být guma, kterou stařešina na vsi prodal do otroctví, aby si nechal nějaké slibnější oráče a rozsavače. Kde vzali kočovníci potřebu a lidské zdroje pro stavbu chrámů ve městech si nedovedu představit a stejný argument pro změnu využije Knobloch v otázce vojenství.

Po bratru sto stranách zěhrání na loupeživou šlechtu přichází údělné Rusko (to když severoruská knížectví dobyla a vyrabovala Kyjev a udělala se pro sebe) a hle: *Knížata se chovala jako správci nebo dokonce majitelé svých knížectví. ... Knížecí činnost se stávala čím dál bezvýznamnější.* No já bych v tom takovou trágu neviděl, prostě i bojaři uměli do pěti počítat a spočetli si, že by mohli dostat po rypáku od pobratima bojara, sotva pobratimové bojaři vyplnili prostor, i začali sekat latinu (nemělo by se v tomto okruhu říkat: „sekat staroslověnn-

štinu“?). Problém je, že autor potřebuje dokázat, že bojarům nic nepatřilo, že to byli osobní otroci chána, nuly, čokli na řetězu a oni se mu, holomci, chovají jako dědičná šlechta namísto toho, aby se jako diskusní kroužek v kavárně sesypali, sotva se dovědí, že ve skutečnosti jsou vlastnické vztahy na Rusi definovány podle jiného paradigmatu než v západní Evropě. Jako by to Jelcin neřikal: berte si moci, kolik unesete!

Čtenář s jistým základním přehledem a možností filtrovat ovšem nalezne mnoho zajímavých postřehů. Nejsem si jist, nakolik byla opravdu v 15. století mezi ruskou šlechtou populární tatarština, zejména vzhledem k tomu, že 1552 dobyl Ivan IV. Hrozný Kazaň, a to jistě ne z lásky. Pravdou však je, že Boris Godunov byl Tatar (nikoli Mongol, jak tvrdí Knobloch). Vysvětlena je i záhada ruské číslovky sorok, viz též Alibaba a 40 loupežníků. Rovněž rozbor ruského chápání křesťanství je podnětný a je jen škoda, že se autor nerozepsal podrobněji o vztahu islámu k samoděržaví.

Knize škodí krátké kapitoly, jak se autor chce trochu vyjádřit ke všemu a proto se plně nevyjádří k ničemu, respektive kapitoly nesedí příliš pohromadě a není jasné, jak se došlo od kozy k vozu. Od Kyjeva je to totiž 90 stran na práh revoluce, to není moc. *Byzantský princip kolektivní zodpovědnosti za placení daní i nomádská představa, podle které musí každý jedinec patřit k nějaké komunitě či jednotce, přežila v Rusku i v nejevropštějších obdobích dějin.*

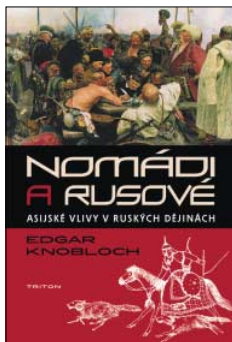
Na straně 213 se objevuje první skutečně revoluční myšlenka: *Dělníci jsou nomády nové doby – chudí, nepřipoutaní, mobilní a disciplinovaní – dobří kandidáti „válečné elity“ nové univerzální říše.* Ovšem hned další postřeh, že *Petrovo zrušení otroctví znamenalo jen to, že otroci museli začít platit daně,* ukazuje bídu otrockého řešení nomádského státu. Právě jediní Mongolové byli prosazovali rovnost v postavení muže-bojovníka, zatímco libovolné usedlé státy (Čína, Vietnam, Korea) pěstovaly kult osobnosti mnohem vášnivěji než celé Rusko. V závěru knihy jako by se ukázal niterný důvod této knihy, autor se nesmířil s tím, že po válce bylo zavedeno plánované hospodářství.

Jistě je pravda, že pro Ruské samoděržaví jako i pro Sovětský svaz platilo: *Jeden den ještě stála všemocná říše s celosvětovými aspiracemi a druhého dne najednou zmizela.* Ne

všechny Knoblochovy premisy jsou ale správné a u mnoha z nich je to vidět na první pohled přímo v knize. Znalce východních dějin třeba inspiruje k dalšímu studiu, ostatní v ní naleznou, co slibovat podtitul, ale na to nebylo potřeba tolik práce. Závěrem zbývá jedině dodat, že severní Osetinci jsou pravoslavní zrovna tak jako jižní Osetinci.

Vydal Triton v roce 2008.

Jarek Kopeček

Ještě k Proč je Mark Stone dokonce lepší než JFK

Milý Zdeňku, děkuji ti za péči, jakou věnuješ propagaci nejen naší řady Agent JFK, ale i spřátelené série Mark Stone. Věřím, že díky tvé brilantní srovnávací studii v minulém čísle se k Tobě přidají další čtenáři Interkomu a rozšíří již tak početné řady fanoušků obou dobrodružných řad.

P.S. Agent JFK je opravdu první český SFIF seriál, protože to F, stejně jako v názvu Akademie, znamená fantasy. Takže Kapitán Kid napsal první český SF seriál, což je jasné, nicméně rozdíl je v tom F. (Mimoходом, právě proto jsme Jaroslava Velinského jako čestného hosta pozvali na křest 5. dílu JFK.) Další nepřesnosti či rozporná tvrzení, Zdeňku, nerozebírám, bylo by to delší než Tvůj velice vtipný článek. Ale každopádně díky za reklamu.

Jiří W. Procházka

Milý Jiří, nemáš zač, dělat reklamu dobré SF považují za svou povinnost. A proto, jak jsem již psal, bylo by škoda, aby jedna z kvalitativně zcela srovnatelných sérií byla opomíjenána jen následkem agresivní reklamy. **ZR**

Dementi

9. března dorazila do redakce pozoruhodná reakce na tuto větu z minulého čísla: ... *zeptal jsem se jej (malíře Petra Jaška), koho představovali dva kosmonauti na pískovišti, které vypočetl na výše zmíněném plakátu (kdosi mi totiž řekl, že ten s brýlemi je mi velmi podobný -), a konečně jsem se dověděl, že šlo o Kronikáře Questaharu Toma Němce a Jirku Příbyla.*

***

Zdeňku, je nesmírně milé, že jsme byli po letech vzpomenu ti v souvislosti s plakátem „Dva kosmonauti na pískovišti“, který nakreslil pro Bohemiacon Petr Jašek, nicméně s úžasem sleduji, že naprostá pitomost byla nahrazena poloviční pitomostí.

Tedy, předpoklad redakce a Fandomu zněl, jak se dá s článku dovodit, že na obrázku mají být Tom Němec a Zdeněk Rampas – to je ta naprostá kravina. Nyní se dočítáme, že je to Tom Němec a Jirka Příbyl. Tak to už je jen poloviční kravina. Tom Němec to není, takový obličej bych mu věru nepřál. Modelem jsem stál já, tedy **Míra Sábó**. Uznávám, že je k nevíře, že jsem mohl být vlasatý, bezbrýlatý a hubený, nicméně je tomu tak.

Tak nashle zase někdy nad další zaručenou informací...

***

Ahoj, Míro, je nesmírně milé, že tak pozorně čteš Interkom, je možné, že Petr Jašek neřekl „Tom Němec a Jirka Příbyl“, ale „Tom Němec nebo Jirka Příbyl“, v jedné místnosti s Honzou Kovanicem si nikdo nemůže být jist tím, co slyší. Bohužel Tě Petr v žádném případě nezminil, a tak mohlo dojít k onomu nedorozumění, za které se všem čtenářům omlouvám. **ZR**

Časem s vědou - únorový pel-mel Z událostí, které změnilly naše vidění světa

V únoru 1914 v Německu vychází první symfonické dílo nahrané na gramofonových deskách (v tomto případě čtyřech). Pocty prvníčky v tomto oboru se dostalo Beethovenově 5. symfonii c moll (*Osudové*) v podání Berlínských filharmoniků, které jako host řídil jeden z nejvýznamnějších tehdejších dirigentů Arthur Nikisch.

Osudová bude i prvním hudebním dílem tohoto rozsahu vydaným (1931) na jediné LP desce.

O čtyřicet let později, 1. února 1954, v New Yorku umírá americký elektrotechnik Edwin Howard Armstrong (* 1890). V roce 1918 jako důstojník spojovacího vojska vynalezl rozhlasový přijímač typu superheterodynu, který se líp ladil a měl vyšší selektivitu než dosavadní přístroje (za což byl povýšen). O čtyři roky později pak zkonstruoval přijímač se zpětnou vazbou, čímž ještě víc zlepšil kvalitu příjmu a rozhodující měrou tak pomohl ke komercializaci rozhlasu. K jeho kvalitě pak do třetice přispěl návrhem (1928) a zavedením (1935, to už ovšem byl profesorem na Kolumbijské univerzitě) frekvenční modulace (FM). Patentové spory s konkurencí však tohoto otce hi-fi psychicky i finančně vyčerpaly natolik, že si vzal život skokem z okna mrakodrapu.

Jště jednou spoje. Morseova abeceda z čárek a teček, zavedená ve 40. letech 19. století jako obrovský komunikační pokrok, za léta své existence zachránila nespočet životů na moři i na souši; bylo jí kupříkladu rozhlášeno i ukončení obou světových válek. (A v neposlední řadě sloužila nám klukům na samotách k domlouvání rand'át i kaleb.) 1. února 1999 je do éteru naposledy symbolicky vyfukáno ... - - - ... (SOS). Ode dneška pak všechny lodí nad 300 tun výtaku musí být povinně vybaveny satelitním a rádiovým (hlasovým) komunikačním systémem. Nicméně - v civilizaci nedotčených krajínách morseovka zatím asi přetrvá a jak praví skeptici, počítače řídící tísňové a bezpečnostní systémy beztak čas od času zkolabují...

Od morseovky k dobrodružství. Na opuštěném ostrově *Más a Tierra* v tichomořském souostroví Juan Fernández (něco přes 600 km západně od Chile), kam byl v září 1704 na vlastní žádost vysazen (bál se plout na poškozené pirátské lodi - ta se pak potopila), je 2. února 1709 nalezen skotský lodník Alexander Selkirk. (Mimořadně, během těch více

než 4 let samoty pozapomněl mluvit - vyslovoval jen počátky slov.) O jeho osudu se dozvěděl anglický spisovatel Daniel Defoe a roku 1719 vydal román *Námořník Robinson Crusoe z Yorku, jeho život a neobyčejná dobrodružství*, kde svého hrdinu nechal samotit 28

let. Josef Věromír Pleva, který 1956 Robinsona přepsal pro české děti, Robinsonův osud milosrdně zkrátil na 11 let. Nově pak Robinsona převyprávěl spisovatel a námořník František Novotný (2005). Zápas osamělého jednotlivce s přírodou i vlastními běsy dal vzniknout samostatnému literárnímu žánru - robinzonádám.

Nakolik si mohl připadat jako robinzon Bruce McCandless, astronaut z americké kosmické lodi Challenger? Tou dobou zrovna 264 km nad Havají, 7. února 1984 vystupuje do kosmického prostoru - na rozdíl od Alexeje Leonova před devatenácti lety ale poprvé volně, bez upoutávacího lana. Vývoj manévrovacího přístrojku pro tyto účely stál patnáct milionů dolarů.

Nyní dvakrát k „dobrodružství s bohem v zádech“: Ve Florencii, odkud mířil do Čech na vytoužený odpočinek, 9. února 1769 umírá český misionář Remedius Prutký (* 1701). V polovině 18. století byl vyslán do Egypta, působil v Etiopii (kde mj. navštívil prameny Modrého Nilu), odtud odplul do Indie... Zpátky to vzal přes Madagaskar, okolo Afriky do Ameriky a posléze do Evropy. Jeho dvojdílný cestopis *Itinerarium* se stal cenným zdrojem politických, zeměpisných a etnografických informací.

V přístavu Tandža (dnes Maroko) se 24. února 1304 narodil největší arabský cestovatel středověku - Ibn Battúta. Začal povinnou poutí do Mekky, leč na cestách se mu zalíbilo natolik, že postupně navštívil mimo jiné jihovýchodní Afriku (dnešní Tanzánii), Indii, Indonésii, Čínu, potom i západní Afriku (Mali). Urazil 120 000 km, v počtu navštívených zemí byl překonan až v 19. století. Navzdory náročnému životnímu stylu a s vzhledem k tehdejšímu zdravotním poměrům rozhodně nežil krátce - zemřel okolo roku 1378.

Za velkého cestovatele své doby lze považovat i Charlese Darwina, narozeného 12. února 1809, který v letech 1831-36 obeplul svět a na základě učiněných pozorování vytvořil evoluční biologii.

Jak robinzonsky osamělý si asi připadal **26. února 1969** v Basileji skonavší zakladatel vědecké psychopatologie Karl Jaspers (* 1883), který duševní poruchy chápal jako člověkem nezvládnuté hledání sebe sama? Lidskou existenci charakterizoval prožitkem (nejhodnotnějším v okamžicích utrpení, zoufalství, smrti, tedy bytostného osamění). Slepou

poslušností k „zákonu dne“ (to jest ku stále rychlejšímu životnímu tempu) vysvětloval povrchnost a bezcitnost v mezilidských vztazích až k případné ztrátě toho, co člověka především odlišuje od zvířete – schopnosti obětovat se pro něco nadosobního. Co na tomhle zestálo, co?

Časem s vědou - matfyzácký březen

Z událostí, které změnilly naše vidění světa

Krátce po první světové válce přišel na hvězdárnu Mount Wilson v Kalifornii, kde nedávno začal fungovat tehdy největší dalekohled světa (reflektor o průměru zrcadla dva a půl metru), astronom (původním vzděláním právník) Edwin Hubble. Během deseti let studia těch nejvzdálenějších pozorovatelných mlhovin je poprvé identifikoval jako další galaxie a dokázal, že představují vyšší, takřkajíc velkorozměrný stupeň struktury vesmíru. Pak tyto mlhoviny-galaxie začal spektrálně třídit. Logicky se přitom domníval, že mezi nimi najde objekty s žádným, modrým i rudým dopplerovským posuvem, že tedy vůči Zemi budou buď nehybné, nebo se budou přibližovat či se vzdalovat. Ke svému úžasu však shledal, že se téměř výhradně vzdalují! Dokonce nejen od nás, ale i od sebe navzájem... Ano, vesmír jako celek se rozpíná! Z hodnot rudých posuvů dokonce odvodil, že radiální rychlost galaxií je přímo úměrná jejich vzdálenosti (konstanta této úměrnosti dnes nese Hubbleovo jméno).

To všechno publikoval v březnu 1929 v časopise Národní akademie věd USA.

Přírodní idyla zapadlého tichomořského atolu: slunce, laguna, palmy... Žel, ostrov se jmenuje Bikini. A tak v něm 1. března 1954 idylu střídá peklo, nad jehož hloubkou žasnou i ti největší „optimisté“. Navíc – zatímco první vodíková „puma“ z doby před šestnácti měsíci sestávala z nemotorných nádrží tritia a deuteria, jakýchsi tlakových lednic, které oba izotopy udržovaly v kapalném stavu, tu dnešní, obsahující pevný a stálý deuterid lithný, může bez problémů „použít“ i obyčejný bombardér...

Radioaktivní spad po výbuchu zasáhl mimo jiné japonskou rybářskou loď (nacházející se nějakých 120 km daleko). Posádku postihne nemoc z ozáření, jeden člen zemře. Pobouřená veřejnost vyhlásí 1. březen Mezinárodním dnem boje proti jaderným zbraním.

Vroce 1868 vědci znali 64 prvků – od rozšířeného ultralehkého plynu vodíku třeba ke vzácnému nejtěžšímu kovu iridiu, tedy jak elementy blízké atomové hmotnosti a zcela odlišných vlastností, tak i velmi odlišné atomové hmotnosti, avšak chemicky i fyzikálně podobné jako vejce vejci. „Nemůže v tom být nějaká zákonitost?“ ptali se chemici.

Pomíňme těch pár, kteří dospěli na samý práh. První ho překročil Dmitrij Ivanovič Mendělejev. 6. března 1869 v Ruské chemické společnosti čte nástin periodického zákona za nemocného autora jeho zák, budoucí vynikající organický chemik Nikolaj Menšutkin.

Proč vlastně periodický zákon platí, vysvětlil roku 1913 britský fyzik Henry Moseley objevem závislosti mezi kmitočtem určitých spektrálních čar prvku a počtem protonů v jeho jádře. Tím upřesnil periodickou soustavu v tom smyslu, že rozhodující pro postavení prvku v tabulce není jeho atomová hmotnost, nýbrž protonové číslo.

Fototeletrický jev byl objeven v roce 1839, ale až 5. března 1954 američtí fyzikové D. M. Chapin a G. L. Pearson spolu s chemikem C. S. Fullerem získávají patent na první „převaděč sluneční energie“ (tedy solární článek) z dotovaného křemíku. Měl účinnost 4,5 %. Dnešní komerční články mají účinnost až několikrát vyšší, ale jejich většímu rozšíření brání vysoká cena. Cíl je však lákavý, vždyť Slunce dodává na Zemi zhruba 20 000krát víc energie, než činí momentální potřeba lidstva!

Všestranný německý učenec Gottfried W. Leibniz zveřejňuje 15. března 1679 ideu dvojkové číselné soustavy. Ta v polovině 19. století poslouží Georgi Boolemu k zavedení logických vztahů v algebraických rovnicích (mj. jednička je zde „ano“, nula „ne“), a tím vlastně k položení základů moderní počítačové logiky.

Štěpení atomového jádra uranu, objevené berlínskými jadernými chemiky Otto Hahnem a Fritzem Strassmannem (zveřejněno 6. 1. 1939) zaujalo odborníky ze tří důvodů:

– poprvé se tu zásahem částice jádro proměnilo ve dvě trosky podstatně lehčí než při všech dosud známých radioaktivních přeměnách přírodních i umělých

– při každém jednotlivém štěpení se, jak vypočítali Lise Meitnerová a Otto Frisch (zveřejněno 11. 2. 1939), uvolnila energie zhruba 50x větší než při dosud známých jaderných reakcích a zhruba 400 000krát větší než při spalování fosilního paliva

Důvod třetí se začal klubat 18. března 1939, kdy badatelé Ústavu radia v Paříži Hans von Halban, jr., Frédéric Joliot-Curie a Lew Kowarski jako první zveřejňují v *Nature* článek *Uvolnění neutronů při jaderném výbuchu uranu* (skutečně už tam stojí *Explosion!*) se závěrem, že se při tom určitě uvolňuje víc než jeden neutron. A pokračují: „To značí, že tyto neutrony pokračují ve štěpení v rozvíjejícím se řetězovém pochodu uvolňování energie tak dlouho, dokud se nerozštěpí veškerý přítomný uran.“

František Houdek

Před móóóc lety

Posledně jsem psal o všech těch novinkách vědy a techniky, které byly popsány v několika málo číslech VTM z roku 1957, které jsem jednoho šťastného dne našel při úklidu sklepa. Tentokrát se už musím posunout o rok dál. V roce 1958 ještě většina dnešních fanoušků o tomhle světě ještě nevěděla a svět nevěděl o nich. A možná ještě nikdo z nich neušil ani o jejich rodičích. Přesto se na stránkách tisku diskutovalo o věcech, které přežily až dodnes.

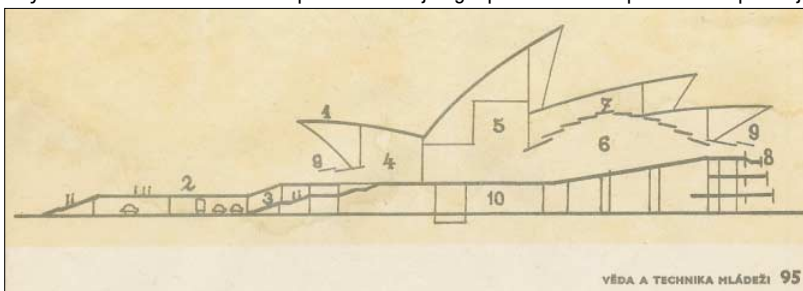
Když jsem zahlédl krátký článek o opeře v Sydney, skoro jsem ho přeskočil. Kdo by neznal tuhle plachetnici, kterou z betonu postavili na břehu. Jenže pak mi došlo, že v té době ji skutečně ještě nikdo neznal. Autor návrhu dánský architekt Joern Utzon byl tehdy chlapík v nejlepších letech a svoje nejznámější dílo měl těsně před sebou. Přesto se mi zdá, že největší medaili by asi měla dostat odborná porota. Kromě toho, že návrh označila za „nejoriginálnější a nejvíce tvůrčí“ přičemž „je nesnadno si představit lepší siluetu pro tento poloostrov“, v posudku se objevila ještě jedna věta „Tato opera je schopna stát se jednou z velkých budov na světě“. A stala se. Možná, že nám chybí víc takových protců. Mně osobně se sice Letenská chobotnice moc nelíbila, ale kdo ví. Třeba by to za dalších padesát let byla nejznámější pražská stavba pro každého na světě.

Do téže doby patří i další stavba, která se stala jedním z moderních architektonických symbolů. Atomium postavené pro potřeby Světové výstavy v Bruselu. Devět koulí o průměru skoro osmnáct metrů s celkovou výškou sto metrů. Původně mělo měřit dokonce sto třicet osm metrů, ale nakonec bylo sníženo, aby neohrožovalo leteckou dopravu. Tehdejší geopolitické

hubu roztrh. “ Asi přístě budu policajtům tvrdit, že jsem jel rychlostí jenom nějakých pět megapascalů.

Nejen architekturou je živ člověk. Jíst se dá i Yeti. Jedním z evergreenů, které se čas od času objeví v záhadologických časopisech, je Sněžný muž. Jenže v roce 1958 to byla skoro novinka. „Jako smrš proletěly světem zprávy o záhadném tvor, který žije v liduprázdné oblasti nejvyššího pohorí světa – Himalájích. Domorodci z okolí Pamíru ho nazývají golúb-javán, na ostatních místech mu říkají yeti“. Jak pak přiznává autor článku historie sněžného muže není nová a pověsti o něm kolují mezi domorodým obyvatelstvem už po mnoha staletí. Z jeho hlediska ale byla většina informací skoro zbrusu nová, protože většina nálezů a zpráv pochází z let 1950 až 1957. Oblast Himaláji byla neznámá a neprozkoumaná. Mt. Everest se podařilo zdolat jen o pár let dříve (1953) a nikoho asi tenkrát nenapadlo, že si na něj pražský primátor zaskočí během dovolené. Po pravdě, tehdejší vysvětlení původu sněžného muže ve fantastických knížkách má pořád ještě něco do sebe. Ať už je to současná teorie, že se jedná o obyčejné lidi, kteří byli modifikováni, aby mohli sloužit místní vládnoucí kastě. Nebo to mohou být mimozemšťané, kteří na Zemi ztroskotali a místní prostředí jim zrovna dvakrát nesvědčí, jak o tom psal Zoltán Csernai ve své knize Tajemství na střeše světa.

Skutečně dobovým byl článek „Logaritnické pravítko a jak s ním zacházet“. Jenže kdo by se dneska něčím takovým zabýval, když máme počítač nabitý vším možným od obyčejné kalkulačky až po tabulkový kalkulátor. Přesto, v leckteré hospodě útratu pořád ještě počítají usmolenou tužkou na papírové účtence. Při ručním počítání se nejspíš líp dělají chyby směrem nahoru.

uspořádání světa charakterizovalo i to, že Sovětský svaz a Spojené státy měly své expozice ve dvou samostatných koulích. Autor článku v VTM ujišťuje, jak pečlivě projektanti spočítali statiku celé konstrukce. Dokládá to tím, že „konstruktéři zjistili, že konstrukce Atomomia vydrží tlak 180 km/hod“. Jak kdysi říkal jeden můj kolega: „To by němej neřek, kdybys mu

vlastně spousta trikových scén byla dokreslována. Karel Zeman to sám komentoval: „Techniku rytiny jsem použil, aby divák, který je také čtenářem Verneových fantastických románů, měl plný pocit kouzla, jež vanulo ze stránek jeho knih. Použil jsem mnoho známých i zcela nových triků. Ale mluvit o nich nebudu. Nechme diváky trochu hledat.“ Z dnešního pohle-

DOGMA

Nakladatelství TRITON je v poslední době pravidelným hostem této rubriky, takže tentokrát – slíbují – si o něm přečtete na nějakou dobu naposledy. Jde o to, že dokázalo ještě navýšit svou nenávisť vůči knihkupcům (dlouho projevovanou dvojími cenami) a rozhodlo se, že se bez nich obejde už docela. Posledních osm (!!!) vydaných svazků prezentuje jako malonákladové tituly určené jen sběratelům a fanouškům, odmítá je svěřit nějaké distribuci jinak než proti okamžité platbě (což se rovná nezájmu distributorů o tyto tituly) a rovněž rezignovalo na nějakou doporučenou prodejní cenu. Knihkupcům napřed prodávalo knihy za stejnou cenu jako maloodběratelům a nechalo na nich, kolik si přidají vlastní marže, a sotva si prodejny vytvořily nějaký individuální postup tvorby cen, slevilo o deset procent, takže knihkupci buď mohou vydělávat víc, než kolik jim připadlo slušné, nebo se mohou svým věrným zákazníkům kupujícím knihy ihned vymát do tváře a tituly pro další zájemce zlevnit.

Absurdní postup, zdůvodňovaný obchodním neúspěchem prvních dílů některých sérií, je přitom aplikován bez rozdílu na všechny, mj. třeba na autorskou sbírku Vlastislava Tomana Třetí výprava. Přitom v samotské knize v autorském medailonku nakladatelství přiznává, že jeho předešlé knížky podobného ražení se prodalo 33 000 výtisků a je dodnes sháněným antikvárním titulem... Na nepravém místě se šetří také v názvech sérií – zajímavý cyklus Rachel Caine se jmenoval Správci počasí jen v prvních dvou dílech; třetí a nyní vydaný čtvrtý už je nazvaný jen Správce počasí. A proto i upozornění na fakt, že po čtrnácti svazcích paperbeckové edice knih Isaaca Asimova nabízí Triton náhle ve spolupráci s Argem i vázanou podobu Kosmických proudů – druhé knihy z volného cyklu –, je za dané situace jen smutným povzdechem na špatném hrobě...

Kalendář Albatrosu je druhým důkazem o smysluplnosti práce některých nakladatelství. Pravda, je propagační a zadarmo, ale stejně nevím, proč je v něm dnešek – 23. březen – označen jako státní svátek... (Taky jste, vy hlupáci, šli stejně jako já do práce?)

Filmy a seriály nám tu zastoupí trochu kultury, byť jenom té televizní. Na různých stanicích jsem totiž postupně zhlédl **Su-**

permana, co se vrací, comeback Comebacku a jeden díl **Mašinky Tomáše**. Tak ačkoliv se Mirka Spáčilová mohla v Mladé frontě Dnes přetrhnout, aby mi změnila názor, pořád nechápu, co je na Ozzákovi tak vtipného. Úvodní díl druhé řady si dělal „legraci“ z v češtině zdanlivě přisprostého jména keňské-či-uz-nevím-jaké holky a stále nedokázal protagonisty přesvědčit, aby své postavy podávali odlišně od Dejarovy ozzákovské topornosti. Je ovšem pravda, že Comeback má alespoň nějaký děj, na rozdíl od Návratu Supermana. Ten se hravě vyšplhal na vrchol mého žebříčku nudných komiksových filmů, odkud s přehledem srazil dosud vládnoucího Iron Mana. A Mašinka Tomáš? Po staviteli Bořkovi druhý seriál, nad jehož budovatelským burcováním chudáci soudruzi jen blednou závistí. Viděný díl začínal zprávou o hurikánu, který napáchal velké škody, takže jakýsi nejvyšší pan železničář přišel do depa všechny mašinky požádat, aby pracovaly co nejušlehněji a pro blaho všech. Lokomotivy pak následně makají ze všech sil a při míjení se na sebe pokřikují, kolik tras už udělaly a kolik jich ještě udělají. V závěru dne a dílu se pak dočkají pocitu z dobře vykonané práce a pochvaly od nejvyššího pana železničáře, který poté odejde domů na michanici připravenou ze smážených vajíček, jež se při přepravě rozbila a následně rozlila do slámy a dalšího svinstva na podlaže nákladního vagónu...

Antikvariátu JIŘÍ KAČUR na Dukelských hrdinů 29 v Praze 7 (kousek od Strossmayerova náměstí) se rozhodně vyhněte. Já to neudělal, zašel dovnitř a vybral cca 6 knih v cenové relaci 100 – 300 Kč plus jedny Vědeckofantastické příběhy z edice Sovětská literatura za 20 Kč. Nejprve mi provozovatel začal připravenou hromádku rozebírat s výmluvou, že se domníval, že jde o knihy k ocenění. Při placení jsem se dočkal informace (nikde viditelně neuvedené), že z každých čtyř knih má zákazník tu nejlevnější zdarma, z každým osmi dvě atd. – načež mi chlápek, hrdý na svou progresivní slevu, podal dvacetikorunové Příběhy zdarma a řekl si o tisícovku za zbytek. Pointa: doma jsem při listování zjistil, že ve Vědeckofantastických příbězích, které patřily mezi ty, které antikvář stihl „ocenit“, se před tužkou napsanou dvacetikorunou objevila stejným rukopisem připsaná jednička... Bůh potěš zákazníky, kteří přišli po mně...

Filip Gotfrid

du se snad už ani skoro o triky nejedná. Jenže někdy mám pocit, že filmaři se na počítače spoléhají skoro až moc. Režisérům se nevyplácí najmout hromady statistů a navléknout je do kostýmů. Namísto toho výtvarník s programátorem udělají pět týpků a ty rozkopírují do celé armády. Na druhou stranu, díky tomu mohly vzniknout seriály jako Babylon 5, kde jsou vlastně všechny vesmírné scény počítačově generovány.

Zemanovým Vynálezem zkázy jsem se vlastně nechtě dostal skoro na začátek tohoto článku. Jeho premiéra totiž byla naplánována na světovou výstavu v Bruselu, jako součást tehdejší československé expozice.

Pavel Březina

Na půdě aneb Kdo má dneska narozeniny?

Ráno jako každé jiné, Pomněnka peče, Šubrt, Krasoň a Mucha vstávají, někdo křepce a někdo těžce. A kdo bude mít dneska narozeniny? To se teprve ukáže. Pak všichni odjedou do práce, jen Pomněnka doma pozametá.

Pomněnka je krásná jako panenka, protože je panenka. Mucha je odbraný plyšový medvěd, Krasoň marioneta a Šubrt je hrouda plastelíny a místo nosu má tužku. Domovem je starý kufr na půdě, kde odložené harampádí žije

novým životem – například taková krabička od zápalek se stala kamny. A Na půdě je celovečerní animovaný film Jiří Barty, autora Krysaře a Zaniklého světa rukavic. Tentokrát žádné volné pásmo kratších filmů – Česká republika má klasický dlouhometrážní, po okénku animovaný snímek.

Příběh je poměrně jednoduchý, jde o klasickou dobrodružnou výpravu, kdy síly zla v čele s bronzovou Hlavou unesou Pomněnku a její přátelé se vydají na pouť za její záchranou. Co již klasické není, je svět půdy, kde jezdí vlak po nakreslených kolejích, oblaka jsou z polštářů a suitu nepřátel představují i svaštělé brambory. Tento svět má svá pravidla a svou logiku odvozenou od dětské imaginace a hry se starými předměty. A tak je divák okouzlován originálními nápady, děti se bojí v temných koutech půdy a doufají, že záchranná výprava dobře dopadne. Možná ještě nechápu totalitní manýry bronzové busty, ale to, že jde o padoucha, poznají hned. Pro dospělý doprovod je zde místo popkulturních vtípků připraveno něco delikátnějšího a citovějšího – nostalgická výprava do dětských let, spojená se vzpomínkami na předměty z jejich mládí, které se stávají náhle součástí báječných vynálezů od vlaku po letadlo. Věci na půdě jsou staré, opráskané,

ale mají své kouzlo, zvláště pokud ožijí pohybem. Přiznávám, že když jsem poprvé viděl fotografie poněkud ošklivých hlavních hrdinů, měl jsem jisté pochybnosti, nakolik půjde držet palce postavám jako z vetešnictví, ovšem jak se daly do pohybu, skepse šla stranou a nahradily je sympatie k svérázným figurkám a jejich zvyklostem a charakteristikám. Jedinou drobnou výtku bych měl k Šubrtově sólové výpravě, která je ve vyprávění několikrát poněkud upozaděna a oproti mému očekávání nevedla k výraznějšímu rozuzlení.

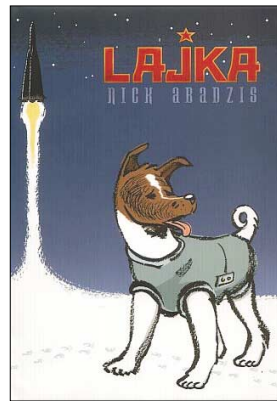
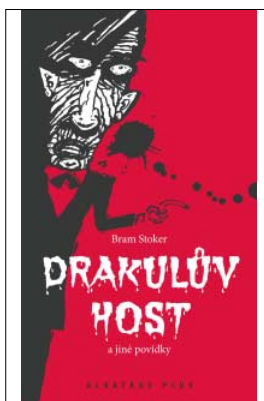
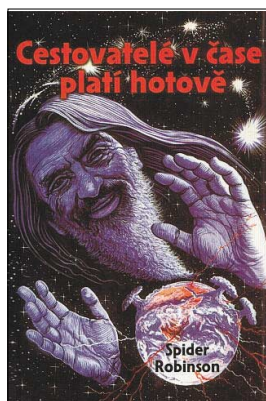
Technicky film kombinuje klasickou animaci neživých předmětů s originálními ručně kreslenými střípky – takto jsou dělány například odrazy postav v zrcadle nebo v oknech. Kromě toho je zde i občasný vstup živých postav, ať už jde o lidi nebo zvířata, případně o kombinaci herce a animace v případě zlé Hlavy. Ve skutečnosti je zde poměrně rozsáhle využita digitální technologie, ale velmi staromilským způsobem, hlavně k retuši, úpravám, klíčování reálných a animovaných obrazů, tedy velmi skrytým způsobem – můžete jen hádat, která jediná postava je plně digitální.

Takže jestli chcete někdy vidět Bartův vysněný projekt, celovečerního Golema, tak ho podpořte návštěvou tohoto snímku (pokud nemáte přebytečné miliony na přímou podporu). Nebo běžte do kina proto, že Barta právě natočil výborný film, to je taky docela dobrý důvod. Tohle je totiž náš Příběh hraček a s tím zámořským se může směle srovnávat, tak jak to, že byl, sakra, sál kina o premiérovém vikendu poloprázdný?

(Česká republika 2009), režie: Jiří Barta, scénář: Edgar Dutka, Jiří Barta

Marvin

Tři zajímavé knihy a jeden pozoruhodný komiks

Istrozin 23 je konečne na svete

Bratislavský fanzin prináša Jozefa Žarnaya, Dušana D. Fabiána aj Corryho Doctorowa

Istrozin po dlhšom čase zase ožil. Na stránke istrozin.fandomas.info je aktuálne na stiahnutie jeho dvadsiate tretie číslo. A čo v ňom nájdete?

Hneď dve poviedky od nestora slovenskej fantastiky Jozefa Žarnaya – jeho najúspešnejšiu „Hodinu angličtiny“ a doteraz iba z rozhlase odvysielačné „Kreslo“. Texty dopĺňa rozhovor s autorom. Temnejšiu fantastiku zo svojich začiatkov predstavuje Dušan D. Fabian. Google je šikovný sluha, no môže sa z neho stať aj zlý policajť. Vizu tejtio firmy v úlohe Orwellovského Veľkého brata prináša poviedka Coryho Doctorowa. Publicistiku okrem spomínaného rozhovoru zastupuje zoznam sci-fi cien z roku 2008, výber ocenených kníh, prehľad slovenskej fantastiky na internete, reportáže z conov, krátky S(f)lovničiek a spomínanie Dušana D. Fabiána na obľúbenú knihu (možno budete výberom trochu prevapení). Pre fanúšikov obrázkov máme krátke komixové stripy od Mischa a Bety a galériu zatiaľ nie príliš známeho, no zaujímavého Petra Kiselkova.

Ďalší Istrozín, s ocenenými poviedkami zo súťaže Poviedka za tisícku na tému mestská fantasy, sa už pripravuje. Držte nám palce, aby bol dokončený rýchlejšie ako toto číslo. Istrozínu 23 prajeme, aby malo aspoň taký počet stiahnutí ako minulý – 640 (číslo predtým si stiahlo 538 a dvadsiatku 265 fanúšikov). **Martin Králik**

Fantázia volí prezidenta hlavy galaxie 2009

Magazín Fantázia, slovenský popkultúrny časopis, vyhlásil dnes na svojej internetovej stránke Fantazia.sk pri príležitosti slovenských prezidentských volieb tiež voľby „Prezidenta hlavy Galaxie 2009“. K dispozícii voličom ponúkajú osem kandidátov známych zo seriálov, komiksov a filmov, teda médií, ktoré časopis na svojich stránkach popularizuje. Medzi kandidátmi sú aj dve ženy, každá ponúkajúca iné „popkultúrne prednosti“ – akčná bojovníčka Ellen Ripleyová z filmovej série Votrelca a sexi agentka vo filmovom stvárnení s Jane Fondovou – komiksová Barbarella.

Marcové číslo časopisu Fantázia vyšlo v týchto dňoch a ponúka aktuálne informácie o filmoch a seriáloch. Vo veľkej miere sa venuje fenoménu s pomenovaním Strážcovia – Watchmen. Tento film bol pôvodne kultovým komiksom autora Alana Moorea, dnes sa jeho hrdinovia objavujú okrem filmového plátna napríklad aj vo forme zberateľských akčných figúrok. Fenoménu zberateľstva filmových, komiksových a videoherných figúr sa venuje aj časopis Fantázia, ktorý v každom čísle venuje „fotosession“ jednej zaujímavej figúrke. V aktuálnom

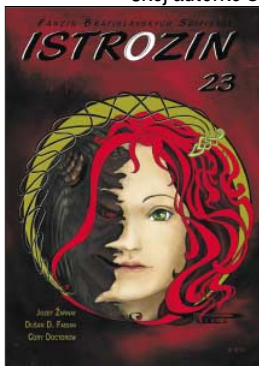
číisle je to do detailov vypracovaná postava Jokera v stvárnení Heathom Ledgerom z filmu Temný rytier.

Najväčší priestor je v časopise Fantázia venovaný už tradične kvalitnej literatúre a článkom o nových knihách a zaujímavých autoroch. V marcovom čísle sa Fantázia venuje britskej autorke Steph Swainstonovej, známej ako zástupkyňi literárneho hnutia „new weird“. Fantázia uverejňuje úryvok z jej nového románu Novodobý svet a tiež rozhovor s autorkou. Okrem toho ponúka poviedky slovenských a českých autorov – Mareka Eliáša, Petra Dragulu, či Jiřího W. Procházkou a recenzie knižných noviniek.

Fantázia vychádza dvojmesačne a predáva sa v novinových stánkoch vybraných knižkectvách, alebo na internete.

Ivan Alaksa

Fantazia/www.fantazia.sk/clanok/casopis

Vartacon 2009

Porada slovenských SF klubov

23. – 24. 5. 2009 Hvezdareň, Banská Bystrica

pořádá SFK: KPVPVF Banská Bystrica

kontakt:

Lucia Lulu Bocková - lucia.bockova@indprop.gov.sk

Miro PaMir Páricka - Paricka.Miroslav@slposta.sk

Pozvánky, ako už byva zvykom, posleme neskôr.

Ak by sa nahodou termin posunul, oznamíme, dakujem a prajem pekny den :-)

Lulu

KPVPVF BB

Robert Rameš doporučuje SF/F inscenaci

Dávníkové (ve Švandově divadle)

Lístek stojí 220,- pro studenty 132,- Kč

Odkaz na představení najdete:

www.svandovodivadlo.cz/index.php?cmd=event.detail&id=1358

NON FICTION

František Novotný

Plachty v ohni

Po úspěšném vydání knihy **Veleobří oceánů** (o bitevních lodích a křižnicích) napsal František Novotný stručné dějiny tisícileté námořní historie Západu **Plachty v ohni**, od Vikingů po bitvu u Sino-pu, tedy asi do doby začínající padesát let obdobím Veleobří. Můžeme se tedy těšit, že možná vznikne ještě třetí kniha o době od Krymské války po vznik prvního dreadnoughtu. :-)

Po přečtení Plachet v ohni budete číst příběhy kapitána Hornblowera úplně jinými očima, už to je dostatečný důvod ke koupi. Albatros plus, 414 str., 419 Kč

